

8
ČSÚ investuje
do znalostí v IT

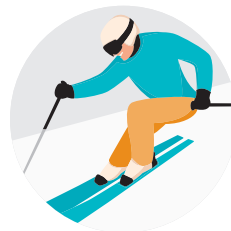
11
Tereza Košťáková:
Statistika nekouše!

18
Výnosy dluhopisů
v EU rostou

32
Posílat tablety do
škol je jako nosit dříví
do lesa

34
Česko je lyžařskou
velmocí

STATISTIKA&MY

ČASOPIS ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

05 | 2019 – ROČNÍK 9

TÉMA

ČR v EU

- Vstup Česka do Unie byl pro další vývoj ekonomiky klíčový
- Odstranění obchodních bariér české ekonomice pomohlo

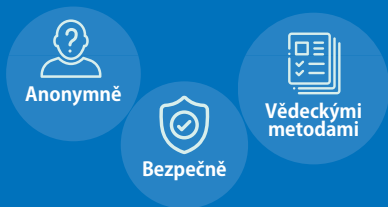
83,9 %

vývozu zboží z České republiky

mířilo v roce 2018 do členských zemí Evropské unie.

ZPRACOVÁVÁME DATA

POSKYTUJEME DATA

SBÍRÁME DATA

SPOLUPRACUJEME

CO A JAK DĚLÁME

VOLBY

od roku 1990

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ

od roku 1869

NAŠE PRINCIPY

Statistika je důležitým nástrojem moderní společnosti

Milé čtenářky, milí čtenáři, každé z čísel časopisu Statistika&My přináší kromě řady statistických údajů z různých oblastí také jedno hlavní téma, kterému je věnována zvláštní pozornost. Nejinak je tomu i v květnovém vydání, které je úzce spojeno s připomenutím patnácti let od vstupu České republiky do Evropské unie. Zásady společného trhu, tedy volný pohyb zboží, osob a kapitálu, přinesly po vstupu do EU naší zemi výrazné změny, které oficiální statistika samozřejmě dokáže podchytit a prezentovat.

S odstupem patnácti let tak můžeme sledovat, že otevření evropského trhu českým výrobcům znamenalo další zesílení role exportu, což ovlivnilo i podobu celého tuzemského hospodářství. Větší otevření zahraničnímu kapitálu pak usnadnilo i příliv přímých investic do domácí ekonomiky a dále urychlilo probíhající transformaci. Volný pohyb osob usnadnil cestování, ale také umožnil českým občanům pracovat či studovat v dalších členských zemích Unie. Za posledních patnáct let se samozřejmě změnila i podoba společnosti. Postupně se zvýšil průměrný věk obyvatelstva i očekávaná doba dožití. Evropskému průměru se země začala přibližovat například zdvojnásobením podílu vysokoškoláků na dospělé populaci. Vstup do EU byl samozřejmě i velkým milníkem pro samotný Český statistický úřad, který se na něj dlouhodobě metodicky i technicky připravoval. Pokud vás téma zaujme, mohu vám jménem ČSÚ nabídnout i obsáhlou publikaci Česko 15 let v Evropské unii, která naši cestu od vstupu do EU mapuje ještě detailněji a je zdarma k dispozici i na našich webových stránkách.

Počátkem května pak ČSÚ na veletrhu Svět knihy uvedl unikátní knihu O složitém jednoduše, která vychází ze série článků vydávaných v minulých letech ve stejnojmenné rubrice tohoto měsíčníku. Jak už název knihy napovídá, klade si za cíl srozumitelnou a odlehčenou formou vysvětlit pojmy, které jsou důležité pro správné pochopení údajů o světě okolo nás. A právě s autorkou této stostránkové knihy přináší časopis obsáhlý rozhovor.

Ať již jste v oboru statistiky mistry, či laiky, pevně věřím, že vás aktuální vydání časopisu Statistika&My inspiruje k hlubšímu zamyšlení nad významem a důležitostí statistiky pro život moderní společnosti v digitální éře. Přeji vám poučné a obohacující čtení!

MAREK ROJÍČEK
předseda ČSÚ

STATISTIKA&MY

MĚSÍČNÍK ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU 05/2019
ROČNÍK 9, vychází 10x ročně

ADRESA REDAKCE: Český statistický úřad,
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
telefon: 274 054 248, e-mail: redakce@czso.cz

Jakékoli užití části nebo celku zde publikovaných informací je možné pouze za předpokladu uvedení zdroje (časopis ČSÚ Statistika&My).

REDAKCE: Michal Novotný (šéfredaktor), Alena Géblová (vedoucí redaktorka), Jan Cieslar, Jan Ernest, Dalibor Holý, Eva Henzlerová, Jaroslav Sixta, Karolína Zábojníková, Václav Rybáček

REDAKČNÍ RADA: Ing. Josef Vlášek (předseda), Ing. Michal Novotný (místopředseda), doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D., Mgr. et Mgr. Alena Géblová, Ing. Eva Krumpová, Ing. Marek Rojíček, Ph.D., Egor Sidorov, Ph.D., Mgr. Jana Slavníková, Mgr. Irena Stupňánková, Ing. Pavla Trendová, Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.

LAYOUT ČASOPISU: Veronika Wölfelová, Jana Chocholoušová

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Helena Mešková, Tomáš Kubašta
JAZYKOVÁ KOREKTURA: Jana Kasaničová, Vladimír Salavec
FOTOGRAFIE: archiv ČSÚ, shutterstock.com

TISK: Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.

VYDAVATEL: Český statistický úřad, www.statistikaamy.cz,
ISSN 1804-7149, ev. č. MK ČR E 1992

14

Podle informací Světové zdravotnické organizace ročně zahyne na hadí uštknutí až sto tisíc lidí a dalších 400 tis. ochrne.

27

Ještě v roce 2000 bylo v Česku téměř tři miliony pevných linek. V roce 2017 to bylo už jen 350 tis.

34

V evropském srovnání figuruje Česko mezi prvními pěti zeměmi s nejvyšším exportem vybavení pro lyžařské disciplíny.

TÉMA: ČR V EU

- 20 Vstup Česka do Unie byl pro další vývoj ekonomiky klíčový
- 25 Odstranění obchodních bariér české ekonomice pomohlo

UDÁLOSTI

- 6 Partnerství ČSÚ a Airbnb
- 6 Data pro měření udržitelného rozvoje
- 6 Bourání mýtů o konjunkturálních průzkumech
- 7 Velikonoce v ČSÚ
- 7 Sčítání v novém
- 7 Český statistický úřad nově i na LinkedIn
- 8 ČSÚ investuje do znalostí v IT
- 10 Český statistický úřad představil knihu O složitém jednoduše

ROZHOVOR

- 11 Statistika nekouše!

ZE SVĚTA

- 14 Na hadí uštknutí zemře ročně 100 tis. lidí
- 15 V Nizozemsku má nadváhu čtvrtina dospělých ve věku 18–24 let
- 15 Třetina čokolády vyrobené v EU pochází z Německa
- 15 V Irsku se auta kupují v lednu a v červenci

STATISTIKA ODVĚTVÍ

- 16 Vloni se v Česku ubytovalo přes 21 mil. hostů

MAKROEKONOMIKA A FINANCE

- 18 Výnosy dluhopisů v EU rostou

LIDÉ A SPOLEČNOST

- 27 Informační společnost v číslech

ROZHOVOR

- 28 Hlas jedince má v menší obci větší váhu

ANALÝZA

- 30 Pojišťovny hradí dvě třetiny výdajů na zdravotní péči
- 32 Posílat tablety do škol je jako nosit dříví do lesa

LIDÉ A SPOLEČNOST

- 34 Česko je lyžařskou velmocí

TRH PRÁCE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY

- 36 Výdělek lékařů přesáhl 55 000
- 37 Historie statistiky stávek

ÚHEL POHLEDU

- 42 Dva pohledy na výdaje na zdraví

Využívají se dostatečně k rozhodování statistická data?

Abychom mohli na základě statistických dat činit rozhodnutí, musíme nejdříve ze všeho znát, o čem jednotlivé ukazatele vypovídají. Jinak člověk sklouzává k intuitivnímu rychlému rozhodování.

PETRA KUNCOVÁ

ředitelka odboru
informačních služeb
ČSÚ

JOSEF STŘEDULA

předseda
Českomoravské
konfederace
odborových svazů

JAKUB FISCHER

děkan Fakulty infor-
matiky a statistiky Vy-
soké školy ekonomické
v Praze

JAKUB MARIAN

data scientista

FRANTIŠEK LUKL

předseda Svazu měst
a obcí ČR

Rozhodovat by se podle mého názoru mělo na základě vlastních zkušeností s využitím dostupných informací, přičemž svoji roli hrají i pocity a intuice. Nejčastěji ale býváme svědky rozhodování pouze „intuitivního“, které není založené na faktech. Takové rozhodování je totiž rychlé a nejméně pracné. Rozhodování podle statistických údajů bývá pracnější a může vyžadovat specifické znalosti, aby použitá data byla interpretována správně. Pokud se ale vrátím k úvodní otázce: nedomnívám se, že se statistická data využívají dostatečně, stále převažuje spíše intuitivní rozhodování.

Využívání statistických údajů je pro mě doslova alfa a omega mé práce s argumenty týkajícími se zejména témat odborů – mzdy, platy, pracovní doba, národohospodářské statistiky, kolektivní vyjednávání. Rád pracuji s grafy a tabulkami ve svých prezentacích. Vždy mi jde o jasná, pravdivá a srozumitelná sdělení i porovnání, která odhalují skutečnosti, jež se běžně veřejnosti nesdělují. Domnívám se, že někteří politici nepracují dostatečně se statistickými údaji, které jsou podle mého soudu zrcadlem života společnosti. Nemám rád vytrhávání statistických dat z kontextu bez souvislosti. K tomu se bohužel uchylují jak někteří politici, tak i novináři.

Statistická data by určitě mohla být využívána daleko více. Uživatel však spíše než „pouhá“ statistická data potřebuje informace, nebo dokonce znalosti, které jsou v datech obsažené. Potřebuje vědět, o čem jednotlivé ukazatele vypovídají a o čem nikoli, s čím a jakým způsobem jsou srovnatelné. Některé znalosti je možné z dat získat pouze na základě pokročilejších statistických metod. A to vše je výzvou například pro akademickou sféru, která by mohla a měla se získáváním informací a znalostí z dat pomoci. Uživatelé z podnikové i veřejné sféry o to ovšem musejí stát.

Já bych tu otázku zobecnil a zeptal se, zda se dostatečně používají data jako taková. Ve své práci se zabývám strojovým učením a řekl bych, že většina dat, se kterými dnes firmy a státy mohou pracovat, není čistě statistického charakteru. Jsou to například textová data z e-mailů a recenzí, fotografie, videa, data o chování uživatelů webových stránek, ale i obrovské množství údajů v databázích, jejichž statistická interpretace je nejasná. Modely strojového učení (ať už statistického, či jiného) mají obrovský potenciál, ale bohužel je málokdo umí správně používat.

Statistika se může zdát na první pohled nezáživnou, je ovšem třeba ji vnímat jako cenný zdroj dat a informací, bez nichž nemůže žádný skutečně dobrý manažer, kterým je i starosta, rozhodovat. Statistika a její výstupy jsou jedním ze základních podkladů pro rozhodování starosty a celého zastupitelstva.

KRÁTCE

Předseda ČSÚ **Ma-rek Rojíček** **jednal se všemi předsedy poslaneckých klubů** a prezentoval koncepci sčítání lidu 2021. Ze strany předsedů bylo vysoce kvitováno využití administrativních zdrojů dat a snaha o celkové snížení zátěže respondentů.

ČSÚ chce více motivovat respondenty k **zasílání výkazů elektronickou cestou přes DanteWeb** a přispět tak k dalšímu snižování jejich administrativní zátěže. ČSÚ nabídne a vysvětlí respondentům přínosy sběru dat přes webové rozhraní, zejména pak větší možnosti ověření konzistence vyplňovaných dat či nahlížení do dříve reportovaných dat.

Předseda ČSÚ Marek Rojíček se v Lucemburku zúčastnil **40. zasedání European Statistical Committee**.

Seminář **Výzkum, vývoj a inovace ve statistikách a analýzách** pořádaný Technologickým centrem AV ČR ve spolupráci s ČSÚ se letos zaměřil na statistické údaje a datové přehledy z oblasti nových technologií a infrastruktury.

Partnerství ČSÚ a Airbnb

ČSÚ a provozovatel stejnojmenné služby Airbnb se dohodly na sdílení anonymních agregovaných dat o krátkodobých pronájmech. Platformu Airbnb využije ČSÚ pro statistiku cestovního ruchu a ke zpřesnění výpočtu efektů tzv. ekonomiky on-line platform.

Americká webová služba zprostředkující pronájem ubytování Airbnb, jež byla založena v srpnu 2008 v USA a sídlí v San Francisku, bude s ČSÚ sdílet roční anonymní agregovaná data o komunitě Airbnb v České republice. Osobní data uživatelů platformy přitom nebudou sdílána.

PROČ VZNIKLO PARTNERSTVÍ

ČSÚ a Airbnb chtějí mít k dispozici platná data bez nutnosti spoléhat se na údaje dalších subjektů. Česká republika totiž rozsahem poskytovaných dat, jejich úplností i metodickou propracovaností patří k evropské špičce v oblasti statistiky cestovního ruchu.

„Máme dobrý přehled o kapacitách a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení, ale chybějí nám přesnější a detailnější informace o dalších typech ubytování,“ říká místopředseda Českého statistického úřadu Jaroslav Sixta. „Ubytování je dnes nabízeno hlavně přes ekonomiku on-line platform. Zde si proto vypomáháme různými zdroji

a odhady. Oceňujeme proto, že Airbnb je první on-line platformou, jež s námi na zpřesnění našich dat spolupracuje,“ dodává.

TRANSPARENTNÍ SPOLEČENSTVÍ

Partnerstvím chtějí Airbnb a ČSÚ přispět k otevřenosti při poskytování detailních statistických informací veřejnosti, municipalitám či institucím působícím v oblasti cestovního ruchu, což je ve shodě se zásadami Airbnb.

„Pro každého v České republice chceme být dobrým partnerem a pomáhat pochopit výhody sdíleného bydlení,“ říká Vladimír Beroun, manažer Airbnb pro střední a východní Evropu, a pokračuje: „Jsme hrdí na to, že jsme pro ČSÚ prvním partnerem tohoto druhu, a těšíme se na inovativní partnerství, které podporuje debatu založenou na faktech s partnery a tvůrci politik napříč celou zemí.“

 bit.ly/2GF08lh

DATA PRO MĚŘENÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

NA TŘETÍ SETKÁNÍ STATISTIKŮ PRO CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE SE SJELO 80 ODBORNÍKŮ Z ČLENSKÝCH ZEMÍ EVROPSKÉ HOSPODÁŘSKÉ KOMISE A Z DALŠÍCH STÁTŮ.

Setkání statistiků, kterého se zúčastnila i zástupkyně ČSÚ, se uskutečnilo v polovině dubna ve švýcarské Ženevě pod záštitou Evropské hospodářské komise OSN. Cílem jednání bylo 17 cílů udržitelného rozvoje Agendy 2030.

Odborníci si předávali zkušenosti s koordinací sběru statistických a nestatistických ukazatelů v jednotlivých zemích, představovali své národní indikátory a jednali o možnostech prezentace dat. Shodli se na potřebě vytvořit statistickou publikaci o 244 celosvětově odsouhlasených indikátorech Agendy 2030. Další zasedání statistiků se uskuteční za rok v Budapešti v Maďarsku.

BOURÁNÍ MÝTŮ O KONJUNKTURÁLNÍCH PRŮZKUMECH

ZAČÁTKEM DUBNA SE NA VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE USKUTEČNIL KPMG DATA FESTIVAL.

Do série workshopů a přednášek se zapojila zástupkyně ČSÚ Veronika Ptáčková z oddělení konjunkturálních průzkumů přednáškou na téma Jak předvídat zpomalení ekonomiky a pečlivě na něj firmu připravit.

Statistická seznámila posluchače s metodikou, přínosem i mezinárodním srovnáním výsledků konjunkturálních průzkumů. Ti pak následně analyzovali vývoj podnikatelského a spotřebitelského indikátoru důvěry u nás i v sousedním Německu. Diskuze nastala již při demonstraci vývoje nálad v Británii v souvislosti s brexitem. Dále se hovořilo o vývoji bariér růstu v průmyslu a o využití kapacit ve zpracovatelském průmyslu.

Velikonoce v ČSÚ

Velikonoční jarmark a vernisáž obrazů Věry Hruškové přilákaly ve čtvrtek 18. dubna zaměstnance ČSÚ i návštěvníky Úřadu.

Do dobročinného jarmarku, který se konal v sídle ČSÚ v Praze na Skalce, se již tradičně zapojily charitativní organizace Bona a Prosaz, chráněná dílna Domov sv. Anežky i dětské domovy z Litoměřic a Ústí nad Labem.

Další částí velikonočního programu byla slavnostní vernisáž akvarelů Věry Hruškové. Ve výstavních prostorách ČSÚ ji zahájil předseda ČSÚ Marek Rojíček. Autorka obrazů je bývalou zaměstnankyní Úřadu, patnáct let vedla časopis Demografie. Po odchodu do důchodu v roce 2011 se vrátila k malování. Věra Hrušková maluje českou a italskou krajinu a portréty svých blízkých. Výstava potrvá až do konce června.

Sčítání v novém

ČSÚ upravil stránky Sčítání lidu, domů a bytů 2021.

Podle nového jednotného vizuálního stylu Úřad upravil stránky www.scitani.cz, kde se budou pravidelně zveřejňovat informace k připravovanému Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD NOVĚ I NA LINKEDIN

OD KVĚTNA JE ČSÚ AKTIVNÍ NA DALŠÍ SOCIÁLNÍ SÍTI, NA PROFESNÍ SÍTI LINKEDIN. V SOUČASNÉ DOBĚ VYUŽIVÁ ÚŘAD TAKÉ TWITTER, INSTAGRAM NEBO YOUTUBE.

Český statistický úřad produkuje obrovské množství informací, které využívá široké spektrum uživatelů. Hlavními komunikačními kanály jsou proto především webové stránky, publikace, časopisy nebo tiskové konference. Sociální sítě umožňují prezentovat statistiky moderním způsobem. „Síť LinkedIn využívá 20 evropských statistických úřadů. Pro nás je to další způsob, jak ukázat pestrost našich statistik a přiblížit práci ČSÚ široké veřejnosti i možným novým zaměstnancům,“ říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu.

Pro ČSÚ je nejúspěšnější sociální síť jednoznačně Twitter. První statistická zpráva byla tweetována stylově 1. dubna 2011. Od té doby počty sledujících rostou a brzy dosáhnou hranice 15 tis. K nejsledovanějším patří tweety při zveřejňování volebních výsledků, infografiky a prezentace z tiskových konferencí. Od konce letošního ledna, kdy si statistici připomněli 100 let od založení Úřadu, působí ČSÚ nově na Instagramu. Pravidelná rubrika Číslo dne či fotografie ze současnosti i historie přilákaly už více než 600 sledujících. Vůbec nejdéle má ČSÚ účet na síti YouTube. Ten je využíván především pro instruktážní pořady k volbám. V poslední době jsou zde umístovány ankety o statistikách a další videa budou postupně přibývat.

KRÁTCE

Výsledky voleb do Evropského parlamentu představil předseda ČSÚ Marek Rojíček na tiskové konferenci 26. května v sídle Úřadu v Praze na Skalce.

Eva Krumpová, 1. místopředsedkyně ČSÚ, se 12. května v Brně zúčastnila XXVII. Sněmu Agrární komory České republiky.

Zasedání současného Evropského parlamentu schválilo 16. dubna dvě důležité rámcová nařízení, kterými se v následujících letech budou řídit **podnikové a sociální statistiky**. Definitivní přijetí nařízení se očekává na podzim letošního roku.

Ve dnech 22.–24. května se na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity konala **49. konference České demografické společnosti** na téma Demografie – město – venkov. Záštitu nad ní u příležitosti výročí 100 let statistiky převzal i předseda ČSÚ Marek Rojíček. Místopředseda ČSÚ Jaroslav Sixta pak pozdravil při zahajovací ceremonii účastníky konference.

bit.ly/2VGI4DM

ČSÚ investuje do znalostí v IT

Český statistický úřad se soustavně snaží zvyšovat odbornost svých zaměstnanců. V rovině statistické práce se mu to již mnoho let daří. Složitější situaci čelí však na poli IT, neboť moderní statistika je stále více provázána s informatikou.

JAROSLAV SIXTA
místopředseda ČSÚ

Období, kdy specializovaní statistici připravovali designy šetření, zpracování a publikační výstupy, zatímco technologickou stránku zajišťovali často externí IT specialisté, pomalu končí. Stejně jako dostupnost osobních počítačů ovlivnila jejich rozšíření v domácnostech i na pracovištích, tak i obrovské množství open-source nástrojů mění tvář statistiky. Dnes již nepotřebujete drahé statistické softwary, abyste mohli sestavit velmi složité modely. Obdobně je tomu u databází a prezentačních nástrojů. Tyto open-source nástroje se rychle prosazují ve vědecké komunitě a s tím se dostávají i do oficiální statistiky.

Český statistický úřad tradičně velmi úzce spolupracuje s akademickou sférou a sdílí i výzvy v této oblasti. Moderní statistická práce je dnes již jen obtížně představitelná bez alespoň základní znalosti programování a tento trend významně posiluje. Do výbavy datového analytika v tomto smyslu patří schopnost zpracování velkého rozsahu dat, konstrukce statistických modelů a také jejich vizuální prezentace.

Právě k problematice prezentace velkých dat („big dat“) byl Evropskou komisí v Bruselu uspořádán ve dnech 8. až 12. března 2019 European Big Data Hackathon 2019, kterého se zúčastnili dva experti Českého statistického úřadu a jeden odborník z Vysoké školy ekonomické v Praze. Celkem se účastnilo 17 týmů ze 16 členských států EU.

Hackathon představuje setkání vývojářů a programátorů na jednom místě, kteří mají během krátké doby vytvořit prototypy aplikací podle zadání upřesněného až na místě. Na splnění úkolu měly tentokrát týmy dva dny a jeden večer. Poslední den akce prezentovaly dosažené výsledky v budově Evropské komise během desetiminutových prezentací. Jednalo se o první účast zástupců ČSÚ na takové akci. Hackathonů jsme se doposud účastnili v roli poskytovatelů zdrojových dat, proto byl pro nás tento ročník výjimečný a účastníci získali velmi cenné zkušenosti.

DESET MINUT NA PREZENTACI A DOST

Čtyřdenní událost začala v pátek uvítací recepcí, kde se týmy seznámily s konkrétní statistickou výzvou, pro kterou vytvářely datový produkt. Ta zněla: „Jak mohou inovativní řešení pro sběr dat snížit zatížení respondentů a obohatit nebo nahradit statistické informace/údaje z průzkumu využití času?“. Nebyla omezena pouze na aktuálně shromážděné informace, ale mohla být rozšířena i o další. Řešení mělo být založeno na relevantních datech, statistické analýze a vizualizaci. Nástroj měl zohlednit i aspekt kvality.

K problematice prezentace velkých dat („big dat“) byl Evropskou komisí v Bruselu uspořádán ve dnech 8. až 12. března 2019 European Big Data Hackathon 2019.

Řešení mělo rozšířit statistické informace o další oblasti nebo obohatit stávající oblasti jako např. sociální blahobyt, mobilita a cestování, fyzická aktivita, geografický kontext, sociální prostředí atd. Následující dva dny sestávaly z dlouhého a náročného hackingu s občasnými přestávkami na jídlo a pití, kdy týmy pracovaly na vytvoření prototypu datového produktu. V pondělí 11. března 2019 ráno měly týmy 10 minut na představení svých prototypů. V době oběda odborná porota vyhodnotila všechny prezentace.

Samotná aplikace, kterou účastníci vyvíjeli, mohla využít poskytnuté zdroje big dat a v ideálním případě také oficiální evropské statistiky. Hlavním zdrojem dat byli samotní účastníci, kteří za pomoci mobilní aplikace shromažďovali data (aplikace myBigO, i-Log). Eurostat poskytl přístup k frameworku pro sbírání souřadnic a senzorických dat pořízených chytrými zařízeními. Framework sestává z aplikace pro operační systém Android, která pořizuje data ze vzdáleného serveru, kam se ukládají. Účastníci a případně další dobrovolníci si nainstalovali aplikaci do svých zařízení. Data byla přenášena zabezpečenou cestou ze zařízení na vzdálený server, kde byla uložena odděleně od osobních údajů shromážděných při registraci. Finální datová sada byla k dispozici všem týmům. Eurostat navíc poskytl přístup i k dalším anonymizovaným mikrodatům. Ze široké palety možných nástrojů se náš tým rozhodl pro využití nástrojů Hadoop, Spark, RStudio, Hive a Tableau.

Pro ČSÚ se jednalo o první zkušenost tohoto druhu a doufám, že nebyla poslední. Předpokládám, že se takto vynaložené investice velmi dobře vyplatí, neboť vedou nejen ke zkvalitnění naší práce, ale umožňují nám seznamovat se s možnostmi a limity open-source nástrojů, které mají obrovský potenciál.

»
Moderní statistická práce je dnes již jen obtížně představitelná bez alespoň základní znalosti programování a tento trend významně posiluje.

Jsme na LinkedIn

NOVĚ

Chcete mít přehled o činnosti ČSÚ?
Hledáte novou pracovní
příležitost? Přidejte se k nám!

linkedin.com/company/czso

Český statistický úřad představil knihu O složitém jednoduše

Na jubilejním 25. ročníku mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu Svět knihy Praha 2019 představil ČSÚ publikaci O složitém jednoduše. Autorkou knížky s podtitulem Nebojte se statistiky, nekouše je Tereza Košťáková. ČSÚ se akce zúčastnil po tříleté pauze. K jeho informačnímu stánku si našly cestu dva tisíce návštěvníků veletrhu.

VÍTĚZSLAV KOZELEK
odbor vnější komunikace

Publikaci O složitém jednoduše poprvé veřejnosti představil předseda ČSÚ Marek Rojíček. Upozornil na potřebu vysvětlit základní statistické pojmy, neboť mezi nimi velmi často dochází k záměnám. Autorka knihy Tereza Košťáková na křtu vysvětlila, co ji vedlo k vytvoření publikace: „Hodně si všímám, jak média nebo lidé, kteří v nich dostanou prostor, zacházejí s čísly. Myslím si, že člověk by měl obecně víc kriticky přemýšlet než pasivně přijímat. Uvědomila jsem si, že každý den kolem nás krouží spousta čísel a že se v nich řada lidí příliš neorientuje, i když jsou vzdělaní a zajímají se o svět.“ Kmotr knihy Jakub Fischer, děkan Fakulty informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, veřejně sdělil, že vydanou publikaci zařadí mezi doporučenou literaturu pro své studenty. Následně se osobně ujal čtení vybraných úryvků publikace, která laické veřejnosti odlehčenou formou přibližuje pestrý svět statistiky. Křest byl zakončen symbolickým politím knihy šampaňským a slavnostním přípitkem. Posledním bodem společenské události pak byla autogramiáda knihy. Mezi hosty křtu se objevily významné osobnosti z oblasti statistiky, členové České statistické rady, akademičtí pracovníci Vysoké školy ekonomické v Praze, místopředsedové Úřadu Eva Krumpová a Jaroslav Sixta, ale i běžní návštěvníci festivalu.

STÁNEK ČSÚ NAVŠTÍVILI DVA TISÍCE LIDÍ

Na knižním veletrhu měl Český statistický úřad také svůj informační stánek. Zde si mohli návštěvníci koupit další knižní novinku Česko 15 let v Evropské unii, prohlédnout si časopisy a publikace ČSÚ, anebo si prostě jen popovídat o činnosti Úřadu se zaměstnanci

Informační stánek ČSÚ.

Zleva: Jakub Fischer, Tereza Košťáková, Jan Cieslar a Marek Rojíček.

odborů vnější komunikace a informačních služeb, kteří jim zde byli k dispozici.

Kromě nových publikací byl největší zájem o propagační předměty. Lidé sbírali informace také o webu ČSÚ, zajímali se o informační Newsletter ČSÚ nebo o možnost pracovat v Českém statistickém úřadu. Za dobu konání veletrhu se na stánku zastavily více než dva tisíce lidí.

Kmotr knihy Jakub Fischer doporučí publikaci O složitém jednoduše studentům statistiky.

Statistika nekouše!

„Oceňuji každého, kdo se nebojí zeptat, když něčemu nerozumí,“ říká s úsměvem Tereza Košťáková. Mladá a sympatická autorka populárně naučné prvotiny „O složitém jednoduše“ tvrdí, že „statistika nekouše“. Na letošním Světě knihy představila veřejnosti bohatě ilustrovanou knihu o známých-neznámých pojmech, kterých se podle jejích slov nemusí nikdo bát...

TAMARA WÖLFEOVÁ
spolupracovnice
redakce

Studovala jste hospodářskou politiku na VŠE v Praze. Kam vás tehle obor směřoval?

Zasahoval do všech oblastí společnosti a vědění. Já jsem si z volitelných předmětů často vybírala ekonomickou analýzu a dějiny. Mou vedlejší specializací byla ekonomická žurnalistika.

Měla jste příležitost na VŠE učit...

Ano, učila jsem hospodářské dějiny. Ale náhodou jsem objevila zajímavou nabídku práce z ČSÚ v regionální pobočce v Ústí nad Labem a rozhodla jsem se ji na rok přijmout, abych získala praxi.

Na jaké pozici jste pracovala?

Pracovala jsem v informačních službách. Ta práce mě nesmírně bavila, už v neděli jsem se těšila na pondělí... Ale po roce jsem opravdu odešla. Ovšem záhy jsem zjistila, že přes všechny benefity bych nové zaměstnání nedělala tak ráda. Vrátila jsem se na Úřad. Ještě další tři roky jsem v informačních službách pomáhala uživatelům najít, co potřebovali, psala analýzy a hledala cesty, jak přiblížit statistiku laikům. Byla to velmi pestrá práce. Od všeho něco.

Jenže pak přišla nabídka z odboru národních účtů...

... a ta se neodmítá. Jde o špičkové pracoviště ekonomické statistiky se širokým záběrem, opět v podstatě od všeho trochu. Náš nejznámější ukazatel – hrubý domácí produkt – je jen jedním z mnoha...

Přestože jste byla na národních účtech, věnovala jste se statistice zahraničního obchodu. Jak to?

Odstartoval to vstup ČR do Evropské unie a změna obchodních pravidel. Jelikož se na jednotném trhu EU zboží pohybuje volně, tradiční celní statistika, která sledovala pohyb zboží přes hranice, přestala poskytovat relevantní obraz skutečnosti. Vyřešit tento problém byl můj první úkol. Tvořila jsem takový „most“ mezi národními účty a statistikou zahraničního obchodu. Hledali jsme vhodné datové zdroje a vymýšleli metodu, která by o vývozu a dovozu české ekonomiky poskytovala věrohodné a smysluplné údaje. Tak vzniklo národní pojetí zahraničního obchodu.

ČSÚ publikoval metodu národního pojetí zahraničního obchodu v roce 2011. Jakou roli v tom sehrála skutečnost, že ČSÚ má k dispozici individuální daňová priznání k dani z přidané hodnoty?

Byl to základ úspěchu. Statistika zahraničního obchodu je velmi dobrým příkladem toho, jak důležité je využívání administrativních zdrojů dat ve statistice. Kvalitní údaje z celní statistiky, přesněji ze systému Intrastat a Extrastat, tvoří i nadále základ, ale bez priznání k DPH bychom se dnes neobešli.

Hodně se mluví o vlivu globalizace na statistiku. Jak se statistika s těmito trendy vyrovnává?

Je to velká výzva, která vyžaduje mnoho úsilí. Národní pojetí zahraničního obchodu je důkazem, že to jde. Je to příklad, jak by statistika měla reagovat na změny, které přináší globalizace. Ale většinou takové změny potřebují čas. ČSÚ sice publikoval novou metodu SZO už v roce 2011, ale uvnitř Úřadu i v evropských institucích ještě dlouho převládala určitá skepse. Uživatelé nemají rádi změny. Až v roce 2014 bylo národní pojetí prezentováno jako hlavní makroekonomický ukazatel vývozní výkonnosti ČR. Byla to dlouhá cesta..., ale ukázalo se, že bylo správné se po ní vydat.

Jak se vaše „know-how“ ujalo na mezinárodním poli? Neprojevíly o metodu zájem i další evropské země?

Problémy s odhadem vývozu a dovozu samozřejmě řeší i další státy Evropské unie. Řada zemí už se vydala naší cestou nebo přinejmenším z naší metody vychází.

Díky mezinárodnímu uznání nové metody odhadu vývozu a dovozu jste se stala uznávanou expertkou. Ale to není váš jediný pracovní úspěch...

Ten druhý, spíš chronologicky než významem, je pro mě převzetí čtvrtletního odhadu HDP po dlouholetém „tvůrci“ tohoto systému v ČR Janu Hellerovi. Takové „přechodné“ období je vždy složité...

To zní velmi skromně. Stala jste se vedoucí oddělení v odboru národních účtů. Jaké to je, mít na starosti nejsledovanější informace o ekonomickém vývoji?

Vyžaduje to hlavně velmi dobře sešraný tým lidí a dobrou přípravu. K odhadu potřebujeme širokou škálu podkladových dat. Samotný odhad už je záležitostí relativně malého okruhu lidí, ale všechno stojí a padá s kvalitními údaji od mnoha kolegů nejen z národních účtů. Dalo by se říct, že ke čtvrtletnímu odhadu HDP a souvisejících ukazatelů přispívá většina zaměstnanců ČSÚ a mnozí to možná ani netuší... Jakmile dostaneme poslední podklady, vše musí „běžet jako na drátku“. Už není čas na technické nebo metodické zádrhele, protože tři až čtyři dny poté musí být odhad zveřejněn.

Laická veřejnost často neví, jak statistické údaje o naší ekonomice vznikají a o čem ve skutečnosti vypovídají. Zneklidňují vás víc lidé, kteří ekonomické ukazatele špatně interpretují, nebo ti, kteří nekriticky věří všemu, co „říkali v televizi“ nebo „psali v novinách“?

Hodně si všímám, jak média nebo lidé, kteří v nich dostanou prostor, zacházejí s čísly. Myslím si, že člověk by měl obecně víc kriticky přemýšlet než pasivně přijímat. Oceňuji každého, kdo se nebojí zeptat, když něčemu nerozumí.

Proto jste se rozhodla napsat populárně naučnou knihu O složitém jednoduše?

Často se mluví o finanční gramotnosti, ale na tu statistickou se zapomíná.

Ing. Tereza Košťáková

V roce 2005 absolvovala obory hospodářská politika a ekonomická žurnalistika na FN VŠE v Praze. Začínala v oddělení informačních služeb ČSÚ v Ústí nad Labem. O pět let později byla pověřena vývojem nové metody odhadu zahraničního obchodu v podmínkách jednotného trhu EU v odboru národních účtů ČSÚ. Stala se respektovanou odbornicí na odhad vývozu a dovozu a dopady globalizace na statistiku. V roce 2014 byla jmenována vedoucí oddělení čtvrtletních odhadů v odboru národních účtů. Autorka několika tematických publikací ČSÚ. Její kniha *O složitém jednoduše* je první populárně naučnou knihou ČSÚ určenou laické veřejnosti.

Ano, byl to jeden z důvodů. Prvním impulzem byli lidé z mého okolí, jejichž otázky začínaly stejně: „Ve zprávách jsem slyšel, že... a nechápu to.“ Uvědomila jsem si, že každý den kolem nás krouží spousta čísel a že se v nich řada lidí příliš neorientuje, i když jsou vzdělaní a zajímají se o svět.

Komu je vlastně kniha určena?

Knížka je určena všem, kteří se chtějí ve světě čísel vyznat. Zvídavá veřejnost tam najde to základní, studentům kniha nabízí jiný způsob vysvětlení než učebnice, zaměstnancům ČSÚ pomůže pochopit některé pojmy, a snad i odborníky potěší. (úsměv)

Tvrdíte, že „statistika nekouše“. V čem jako autorka spatřujete její největší benefity?

Obecně bych řekla, že je to stručnost, s níž je každé téma zpracováno, a také skutečnost, že kniha je psaná pro českého čtenáře a obsahuje především příklady z české statistické praxe. Pokud bych měla vyzdvihnout konkrétní témata, která jsem se snažila podat „jinak“, pak jsou to kapitoly v závěru knihy týkající se zřetězených a stálých cen čili dvou odlišných konceptů odhadu reálného růstu. Ty už jsou určeny spíše studentům. Jsou doplněny o schéma vzájemně propojených tabulek, které jim, doufám, vnesou do celé záležitosti jasno.

Čím se tahle knížka liší od publikací, které vám už ČSÚ vydal?

Je jiná snad v každém směru. Vnímám ji opravdu jako knížku, nikoliv publikaci. Knížka si se čtenářem povídá, je trochu rozverná a malinko hravá. To si odborná publikace nemůže dovolit. Proto i její příprava byla velmi odlišná od toho, co jsem znala. Spolupracovala jsem s tvůrčími lidmi, jimž statistika mnoho neříká, ale jsou to profesionálové, kteří

dokázali z „pouhých textů“ vytvořit „designový kousek“. (úsměv)

Na knize *O složitém jednoduše* se autorsky podílel ilustrátor Tomáš Zima. Nakolik jste s ním při tvorbě knihy spolupracovala?

Tvorba ilustrací je stejně tvůrčí jako psaní. Ilustrace dotvářejí knihu, vyprávějí i vlastní příběhy nebo z jiného úhlu pohledu glosují témata. V několika případech jsem měla konkrétní představu o tom, jak by mohla ilustrace na dané téma vypadat, ale většina důvtipných obrázků vznikla v představách pana Zimy. Moje úloha spočívala v tom, vybrat z každého tématu to podstatné a inspirovat...

V závěru knihy se přimlouváte za podporu statistické gramotnosti. Proč je podle vás tak důležitá?

Často se mluví o finanční gramotnosti, ale na tu statistickou se zapomíná. Kdybychom žili v jeskyni, důležitá by nebyla ani jedna. Ale žijeme ve světě čísel. Čísla se stávají nástrojem ve snaze dodat váhu nějakým tvrzením, šokovat, prodat, ale i manipulovat. Čísla nám pomáhají vytvářet názor. A pokud čísla přeceňujeme, nebo podceňujeme, tak riskujeme, že se jako jedinci, a v konečném důsledku i jako společnost, budeme rozhodovat špatně.

Je to tedy symbolické, že knížka vychází v roce, kdy je české statistice sto let?

V průběhu století se údaje vydávané ČSÚ staly díky moderním technologiím historicky nejdostupnějšími a uživatelé neaktivnějšími. O to důležitější je hledat a najít společný jazyk. Knížka *O složitém jednoduše* by k tomu mohla přispět. Já osobně ji vidím jako dárek nás, statistiků, pro naše uživatele při vykročení do další stovky let. Symbolická je i cena sto korun, za kterou se kniha bude prodávat.

Láká vás nějaké téma, které byste ráda zpracovala jako volné pokračování *O složitém jednoduše*?

Ano, ale nechám si ho pro sebe. Snad jednou... až získám další zkušenosti a ještě se toho hodně naučím.

Kdybyste byla oslovena jako respondentka průzkumu tzv. well being, jak byste vyhodnotila svou aktuální spokojenost s prací a s osobním životem?

Právě teď si naplno užívám mateřství. Nová role, úžasný pocit. Takže se přiznám, že vše ostatní jde trochu stranou. Pokud se v myšlenkách vracím k práci, samozřejmě převládá pocit spokojenosti. Jinak bych ji nedělala. Baví mě a vidím v ní smysl.

Co říkáte na tvrzení hlavního ekonoma společnosti Google Hala Variana, že v příštích deseti letech bude statistika „sexy zaměstnáním“?

A ona jím snad není!? (smích)

KRÁTCE

Více než 900 tis. Němců žilo v roce 2018 v zahraničí v jiné zemi EU. Nejoblíbenější destinací bylo Rakousko, kde bylo evidováno 187 tis. obyvatel Německa, tj. o 3 % více než v roce předcházejícím. Oblíbenost této alpské země není vzhledem k prakticky neexistující jazykové bariéře nikterak překvapivá.

bit.ly/2VbXHdR

Produkce oxidu uhličitého v zemích EU v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017 poklesla o 2,5 %. Na celkové produkci skleníkových plynů se oxid uhličitý stále podílel 80 %. Největší úbytek v produkci CO₂ zaznamenalo Portugalsko (-9,0 %) následované Bulharskem (-8,1 %) a Irskem (-6,1 %). Ze zemí, v nichž se naopak produkce CO₂ zvýšila, došlo k největšímu meziročnímu nárůstu v Lotyšsku (+8,5 %), na Maltě (+6,7 %) a v Estonsku (+4,5 %).

bit.ly/2vUImp7

Téměř devět z deseti obyvatel německých měst se dostane **do nejbližší nemocnice do 15 minut od přivolání záchranky.** Ve venkovských regionech tento podíl činí pouze 64 %.

bit.ly/2Yg9F87

Na hadí uštknutí zemře ročně 100 tis. lidí

Zatímco v Česku na hadí uštknutí zemře člověk zcela výjimečně, na celém světě z pěti milionů uštknutých lidí zemře 100 tis. osob a 400 tis. jich ochrnie anebo musí podstoupit amputaci zasažené končetiny.

EVA HENZLEROVÁ
odbor vnější komunikace

Podle informací Světové zdravotnické organizace (WHO) v mnoha regionech Latinské Ameriky, Afriky nebo Indie představují jedovatí hadi pro veřejné zdravotnictví reálný problém, který byl dlouho ignorován. Jen v samotné Indii bylo v roce 2017 evidováno 2,8 mil. osob uštknutých hadem a 47 tis. jich zemřelo. V sousedním Bangladéši národní epidemiologický ústav zaznamenal 590 tis. uštknutí a 6 tis. úmrtí. Ze zemí subsaharské Afriky jsou k dispozici odhady: každý rok zemře na následky uštknutí 30 tis. lidí a 8 tis. lidí musí podstoupit amputaci končetin. Blíže nezjištěný počet osob sice uštknutí přežije bez fyzických následků, avšak trápí je psychické problémy, které souvisejí s intoxikací hadím jedem.

Navzdory této statistice je prevenci předcházení hadímu uštknutí věnováno málo pozornosti a hadí uštknutí zůstává jedním z nejvíce opomíjených problémů ve veřejném zdravotnictví. Aby se předcházelo zbytečným ztrátám na životech lidí v důsledku smrtelného hadího uštknutí, je zapotřebí zaměřit se na adekvátní léčbu a diagnostiku.

POČET OBĚTÍ JE VYŠŠÍ, NEŽ UVÁDĚJÍ OFICIÁLNÍ STATISTIKY

Nebezpečí hadího uštknutí hrozí zejména lidem v zemědělských oblastech. Jejich obyvatelé často nemají blízko zdravotnická zařízení a nemohou si dovolit drahou léčbu. Mnozí se proto obracejí na tradiční léčitele nebo léčbu nehledají vůbec. Počet obětí uštknutí je tak zřejmě vyšší, než uvádějí oficiální údaje. Ze zpráv organizace Lékaři bez hranic

vyplývá, že lékaři se setkávají se stále větším počtem pacientů uštknutých hady. Mnozí z nich jsou v dětském věku.

Pro mnohé pacienty je však život zachraňující léčba nedostupná. Cena protijedu se může vyšplhat až na 500 amerických dolarů, což v některých oblastech představuje částku, kterou pacient vydělá až za několik let. Proto v méně rozvinutých regionech stále převládá tradiční léčba, která je však neúčinná. Statistiky WHO udávají, že například v Keni pacienti uštknutí hadem, kteří se obrátili na tradiční léčitele, ve dvou třetinách případů na následky zranění nakonec zemřeli. V Nepálu jich takto zemřelo 56 % a v Mali 50 %.

Situace se však postupně mění k lepšímu. Letošní rok by se mohl stát zlomovým v prevenci a léčbě hadích uštknutí právě v zemích s nízkými a středními příjmy. K významnému kroku došlo v roce 2017, kdy organizace WHO pod tlakem dvacítky zemí a organizací, jako jsou například Lékaři bez hranic, zanesla hadí uštknutí na seznam opomíjených tropických chorob. Aby se snížily počty obětí za rok, chce WHO zlepšit celý systém zdravotnické péče. Do roku 2024 plánuje organizace poskytnout subsaharské Africe 500 tis. dávek účinného protijedu a do roku 2030 zajistit pro celý svět tři miliony dávek. Významnou součástí programu je také vzdělávání obyvatel, jak předcházet riziku hadího uštknutí, a výchova zdravotníků.

bit.ly/2Vp2IzN

V NIZOZEMSKU MÁ NADVÁHU ČTVRTINA DOSPĚLÝCH VE VĚKU 18–24 LET

V ROCE 2018 BYLO V NIZOZEMSKU VE VĚKU 2 AŽ 24 LET 16 % OSOB, JEJICHŽ HMOTNOST BYLA VYŠŠÍ, NEŽ BY ODPOVÍDALO NORMÁLU V DANÉ VĚKOVÉ SKUPINĚ. OPROTI ROKU 2000 TENTO PODÍL NAROSTL O 3 P. B. PŘÍMO OBÉZNÍCH BYLA V TÉTO VĚKOVÉ SKUPINĚ 3 % A NADVÁHU MĚLO 13 %.

Ve věkových skupinách 2–8 a 9–17 let byl podíl dětí s vyšší tělesnou hmotností stejný (13 %), avšak lišilo se zastoupení těch, které již spadaly do kategorie obézních. Mezi dětmi nejvýše osmiletými činil jejich podíl 3,8 %, ve starší skupině pak jen 2,3 %. Z mladých dospělých ve věku 18–24 let pak měl nadváhu či byl obézní každý čtvrtý člověk (20,8 % mělo nadváhu a 3,3 % již trpělo obezitou).

Vyšší tělesná hmotnost či obezita se častěji vyskytovala u dětí a mladých dospělých, jejichž rodinné kořeny jsou mimo západní

Evropu. V této skupině měl nadváhu každý pátý a každý 20. byl obézní. Přistěhovalci ze zemí západní Evropy měli ve sledovaných kategoriích mezi sebou 10,3 % osob s nadváhou a 3,6 % obézních. Mezi rodilými Nizozemci byl podíl obézních nejnižší (2,3 %) a jen mírně vyšší hmotnost mělo 11,4 % mladších 25 let.

Přítom z faktu o vyšším údaji na váze byl nešťastný jen každý třetí, třetině osob to bylo lhostejné a zbylá třetina vyjadřovala se svou hmotností spokojenost. Mezi muži byl podíl spokojených s nadváhou vyšší než mezi ženami (46, resp. 23 %). I ve skupině osob se zdravou tělesnou hmotností byli muži těmi spokojenějšími (83, resp. 72 %).

bit.ly/2L3sc60

TŘETINA ČOKOLÁDY VYROBENÉ V EU POCHÁZÍ Z NĚMECKA

V ROCE 2017 BYLY V EVROPSKÉ UNII VYROBENY 4,0 MIL. TUN ČOKOLÁDY V CENĚ 18,3 MLD. EUR. TĚMĚŘ TŘETINA (1,3 MIL. TUN, 32 %) BYLA VYROBENA V NĚMECKU.

Druhé místo ve výrobě čokolády patřilo Itálii s 0,7 mil. tun (18 %), dělené třetí a čtvrté místo pak Francii a Nizozemsku (shodně 0,4 mil. tun, 9 %). Belgi, která je vnímána díky produkci světoznámých pralinek jako čokoládová velmoc, patřilo až šesté místo za pátou Velkou Británií. Po započtení produkce z Polska (0,2 mil. tun) a Španělska (0,1 mil. tun) bylo v těchto osmi zemích vyrobeno 90 % čokolády ze zemí EU.

bit.ly/2DvQvTO

V IRSKU SE AUTA KUPUJÍ V LEDNU A V ČERVENCI

TAKÉ V ROCE 2018 ZŮSTALO PRAVIDLEM, ŽE NÁKUPY NOVÝCH OSOBNÍCH AUT A JEJICH NÁSLEDNÁ REGISTRACE NEBYLY BĚHEM ROKU ROZLOŽENY ROVNOMĚRNĚ.

Nejvíce osob se pro nové auto vypravilo v loňském roce v lednu, na který připadlo 14,6 % z celkového ročního počtu registrací nových vozidel. Poté následoval poměrně rovnoměrný pokles až na červnových 6 %. V červenci 2018 bylo evidováno 12,9 % nových aut. Poté opět následoval pokles, když na listopad připadlo 5,1 % z celkového ročního počtu registrací a na prosinec dokonce pouze 0,4 %.

bit.ly/307012C

Vloni se v Česku ubytovalo přes 21 mil. hostů

Na konci března zveřejnil Český statistický úřad definitivní údaje o návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení za rok 2018. Také loňský rok byl pro podnikatele v ubytovacích službách velmi úspěšný. Oproti roku 2012 se počet hostů zvýšil o 6 mil., tj. o 40 %.

ROMAN MIKULA

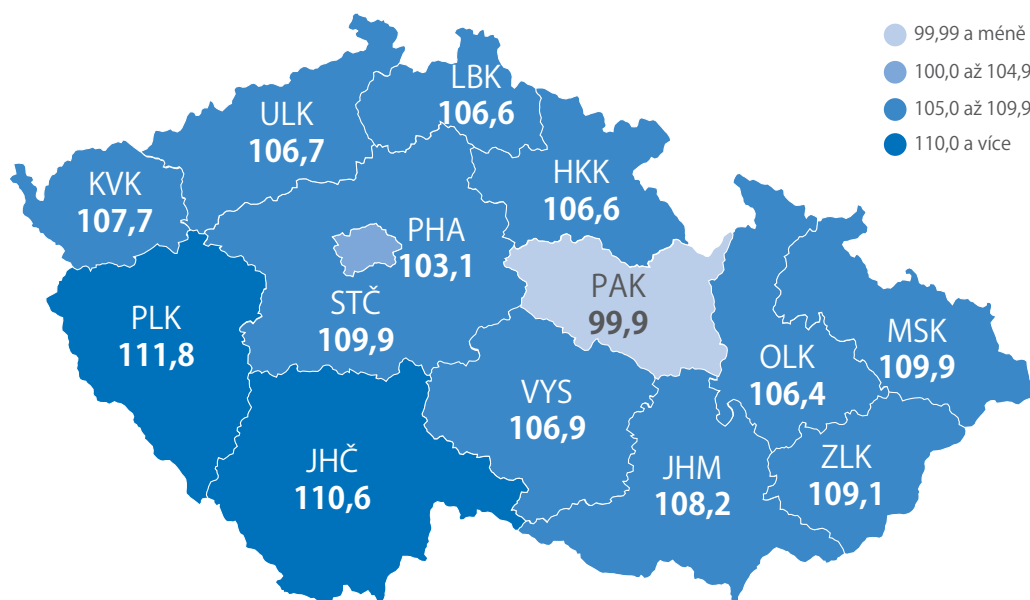
oddělení statistiky cestovního ruchu

Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení roste nepřetržitě již několik let. V roce 2018 se v ČR ubytovalo přes 21 mil. hostů a počet přenocování překročil 55 mil. nocí. V relativním vyjádření se počet příjezdů

meziročně zvýšil o 6,2 % a počet přenocování byl o 4,3 % vyšší než v roce 2017.

V loňském roce přijelo do sledovaných ubytovacích zařízení celkem 21,2 mil. hostů, což byl nejlepší

PŘÍJEZDY HOSTŮ DO HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ PODLE KRAJŮ – MEZIROČNÍ INDEX 2018/2017 (%)

Zdroj: ČSÚ

BŘEZEN 2019

PRŮMYSL

+ 0,1 %

Průmyslová produkce v březnu 2019 po očištění od vlivu počtu pracovních dnů meziročně vzrostla o 0,1 %. Po vyloučení sezónních vlivů byla meziročně nižší o 0,1 %.

MALOOBCHOD

+ 5,9 %

Tržby v maloobchodě (NACE 47) očištěné od kalendářních vlivů se reálně meziročně zvýšily o 5,9 %, bez očištění o 4,3 %. Nejrychleji rostly tržby v internetových obchodech a zásilkových službách.

STAVEBNICTVÍ

+ 11,6 %

Stavební produkce po očištění od vlivu počtu pracovních dnů reálně meziročně vzrostla o 11,6 %. Po vyloučení sezónních vlivů byla meziročně vyšší o 2,4 %.

SLUŽBY

+ 2,1 %

Tržby za služby (očistěné i neočištěné od kalendářních vlivů) vzrostly reálně meziročně o 2,1 %. Nejvyššího meziročního růstu dosáhla sekce informačních a komunikačních činností, a to o 4,2 %.

CESTOVNÍ RUCH

- 1,8 %

V březnu letošního roku přijelo do hromadných ubytovacích zařízení o 1,8 % méně hostů než vloni, počet přenocování se snížil o 2,3 %.

výsledek v historii ubytovací statistiky. Návštěvnost se kontinuálně zvyšuje již několik let. Ve srovnání s rokem 2012 byly loňské počty hostů vyšší o 6 mil., tj. o více než 40 %, přičemž domácích i zahraničních hostů se ubytoval takřka stejný počet. Tempo příjezdů rezidentů oproti nerezidentům bylo dvojnásobné a zvýšilo se o 8,1 %. Počet ubytovaných nerezidentů meziročně vzrostl o 4,4 %.

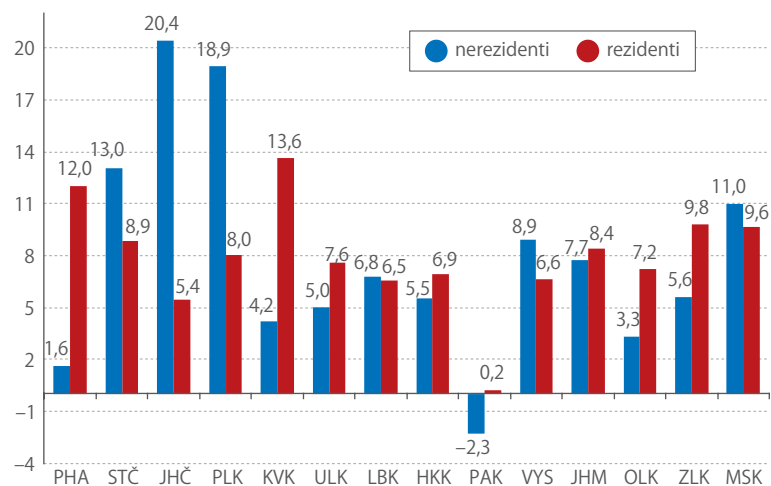
Rekord byl zaznamenán také v počtech přenocování. Celkově bylo v hromadných ubytovacích zařízeních uskutečněno 55,5 mil. nocí. Meziroční dynamika byla vyšší u rezidentů (+6,6 %) než u nerezidentů (+1,9 %). Průměrná délka pobytu mírně klesla, host se v průměru ubytoval na 2,6 noci, resp. v místě ubytování zůstal na 3,6 dne. Dlouhodobě tedy stále dochází k pozvolnému zkracování pobytů. Pro porovnání – v roce 2000 zůstal host ubytovaný v průměru na 4,1 noci.

KRAJE Z POHLEDU NÁVŠTĚVNOSTI

Takřka ve všech krajích republiky se meziročně návštěvnost zvýšila. Pouze v Pardubickém kraji došlo k mírnému poklesu počtu ubytovaných hostů a nocí o 0,1 %. Naopak nejvyšší nárůst počtu hostů byl zaznamenán v Plzeňském kraji, a to o 11,8 %. V tomto regionu západních Čech přivítali také o 18,9 % více nerezidentů. Ještě vyšší poptávka po ubytování z řad cizinců panovala v Jihočeském kraji, kde se meziročně zvýšil počet ubytovaných zahraničních hostů o pětinu (+20,4 %).

Z pohledu návštěvnosti není překvapující stále velká dominance Prahy. Snahy o diverzifikaci a distribuci zahraničních hostů do ostatních krajů se v datech projevují jen mírně a pomalu, byť některé dílčí změny jsou již patrné – například celkový podíl na příjezdech. Zatímco v roce 2014 si Praha připsala 39,1 %, v loňském roce to bylo o 2 p. b. méně. Téměř dvě třetiny (62,9 %) zahraničních hostů se loni ubytovaly v pražských zařízeních. Bylo to o 1,7 p. b.

MEZIROČNÍ VÝVOJ POČTU HOSTŮ V KRAJÍCH (rezidenti, nerezidenti, změna %)

Zdroj: ČSÚ

méně než v předcházejícím roce. Na druhé straně podíl hlavního města na příjezdech rezidentů činil loni 11,5 % a postupně se mírně zvyšuje.

KLÍČOVÉ ZAHRAČNÍ TRHY

Česká republika je z pohledu zahraničních hostů stále atraktivní destinací. Počty příjezdů i přenocování cizinců byly i v loňském roce nejvyšší v historii. Nejvíce hostů tradičně dorazilo z Německa. Ve sledovaných zařízeních se jich ubytovalo přes 2 mil., což bylo o 3,5 % více než v roce 2017. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili hosté ze Slovenska se 731 tis. příjezdy, což představovalo zvýšení o 7,2 %. Na třetím místě skončili turisté z Polska (+7,8 %). Z deseti nejvýznamnějších zdrojových zemí se nejvíce dařilo příjezdům z Číny s meziročním zvýšením o 26,1 %. Ubytovací statistika naopak zaznamenala pokles příjezdů z Ruska (-0,7 %), Jižní Koreje (-0,1 %), Francie (-1,1 %) či Izraele (-11,5 %).

bit.ly/2fkEJBz

DUBEN 2019

SOUHRNNÝ INDIKÁTOR DŮVĚRY

Důvěra podnikatelů se mírně zvýšila, avšak důvěra spotřebitelů se meziměsíčně mírně snížila.

+ 0,1 bodu

PRŮMYSL

+ 1,5 bodu

Důvěra podnikatelů v odvětví průmyslu se meziměsíčně zvýšila. Indikátor důvěry vzrostl o 1,5 bodu na hodnotu 93,4. Meziročně je ovšem nižší.

STAVEBNICTVÍ

= 2,0 bodu

Ve stavebnictví se důvěra v ekonomiku meziměsíčně snížila. Indikátor důvěry poklesl o 2,0 bodu na hodnotu 105,9. V porovnání s dubnem 2018 je ale vyšší.

OBCHOD

= 0,5 bodu

V odvětví obchodu se důvěra v dubnu mírně snížila o 0,5 bodu na hodnotu 93,5. V meziročním srovnání je také nižší.

SLUŽBY

= 0,5 bodu

Ve vybraných odvětvích služeb (vč. bankovního sektoru) se důvěra v ekonomiku mírně snížila o 0,5 bodu na hodnotu 97,9. V meziročním srovnání je také nižší.

SPOTŘEBITELÉ

= 0,8 bodu

Důvěra spotřebitelů se meziměsíčně snížila o 0,8 bodu na hodnotu 103,8. Meziročně je také nižší.

Výnosy dluhopisů v EU rostou

Průměrná úroková sazba na dluhopisech s desetiletou splatností v ČR loni vzrostla nejvíce v Evropské unii.

KAROLÍNA ZÁBOJNÍKOVÁ
vedoucí oddělení
svodných analýz

Úrokové sazby dluhopisů s dlouhodobou (desetiletou) splatností emitované vládními institucemi jsou pozorně sledovaným ukazatelem. Ten má pro Evropskou unii význam i z hlediska měnové unie. Jde totiž o jedno z tzv. maastrichtských konvergenčních kritérií. Pro přijetí společné měny nesmí úroková sazba vládních dluhopisů s dlouhodobou splatností překročit o více než dva procentní body aritmetický průměr sazeb tří členů EU s nejnižší inflací spotřebitelských cen. V roce 2018 byla inflace nejnižší na Kypru, v Dánsku a v Irsku. Hodnota, která výše popsané definici odpovídá, se rovnala 3,19 %.

Tuto hranici překročily Rumunsko se 4,69 %, Řecko se 4,19 % a velmi těsně také Polsko,

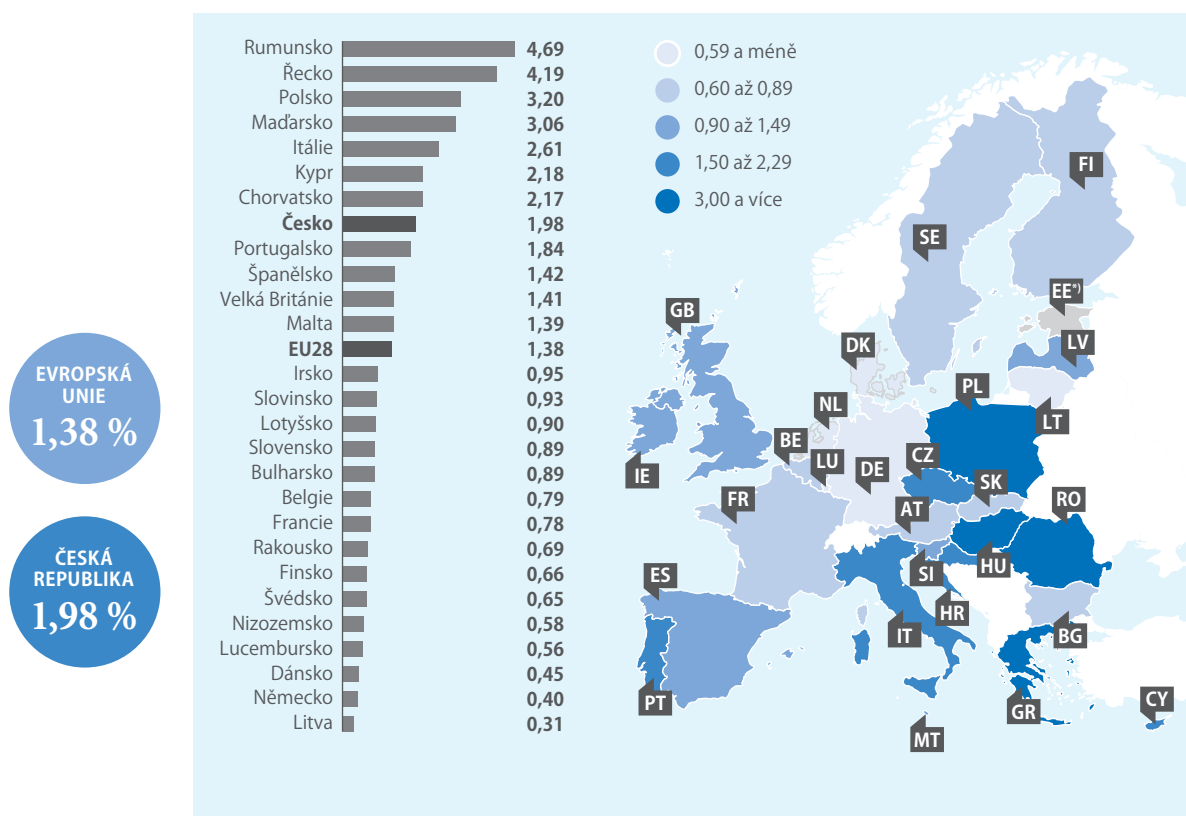
kde měly vládní dluhopisy loni průměrný výnos 3,20 %. Řecko loni zároveň dosáhlo určitého psychologického obrátu. Poprvé od roku 2011 nebyly výnosy vládních dluhopisů nejvyšší v EU. V březnu letošního roku rovněž Řekové vydali první dluhopisy s dlouhodobou splatností od počátku programu finanční pomoci, kterou zemi v roce 2010 poskytly Mezinárodní měnový fond, Evropská komise a Evropská centrální banka.

Naopak nejnižší výnosy na vládních dluhopisech s dlouhodobou splatností měly loni Litva (0,31 %), Německo (0,40 %) a Dánsko (0,45 %). Nízké úrokové sazby Německa nebo dalších starších členů EU až tak nepřekvapí. Na druhé straně Litva

je mezi členy východní části Unie do jisté míry výjimkou. Většina zemí EU15 si však udržela výnosy pod hranici 1,0 %. Průměr za celou evropskou osmadvacítku loni činil 1,38 % a meziročně se mírně zvýšil o 0,07 p. b. Úrokové sazby na dluhopisech emitovaných vládním sektorem v Česku dosahovaly v průměru 1,98 %.

Česko se nakonec dostalo do pozice rekordmana. Výnos na vládních dluhopisech u nás meziročně vzrostl nejvíce v EU (+1,00 p. b.). Za ním se umístily Rumunsko (+0,73 p. b.) a Itálie (0,50 p. b.). Nejvýraznějšího poklesu úrokových sazeb dosáhly již zmíněné Řecko (-1,79 p. b.), Portugalsko (-1,21 p. b.) a Bulharsko (-0,71 p. b.).

PRŮMĚRNÝ VÝNOS VLÁDNÍCH DLUHOPISŮ S DLOUHODOBOU SPLATNOSTÍ V ROCE 2018 (%)

Pozn.: *) Údaj za Estonsko není dostupný. Zdroj: Eurostat

TÉMA

20

Vstup Česka do Unie byl pro další
vývoj ekonomiky klíčový

25

Odstranění obchodních bariér
české ekonomice pomohlo

ČR V EU

Vstup Česka do Unie byl pro další vývoj ekonomiky klíčový

Načasování vstupu České republiky do Evropské unie se krylo s obdobím hospodářského růstu. Otevřením společného trhu tak získala ekonomika další impuls. Uvolnění společného evropského trhu umožnilo rozvoj exportně zaměřeného průmyslu ČR. Příspěvek bilance zahraničního obchodu byl hlavním faktorem mimořádného růstu hrubého domácího produktu v letech 2004–2006.

KAROLÍNA ZÁBAJKOVÁ
vedoucí oddělení
svodných analýz

Na struktuře hospodářského růstu je patrná i první „dávka“ investičních dotací. Ty Česko poprvé silněji čerpalo v roce 2006. S investičními dotacemi, které cílí na infrastrukturní projekty, je spojeno i často zmiňované nerovnoměrné čerpání, které podpořilo hospodářský růst například v roce 2015.

Dynamika hrubého domácího produktu (HDP) v České republice podobně jako v dalších zemích, které vstoupily do EU v roce 2004, byla a zůstává v rámci Unie nadprůměrná. Dlouhodobě k tomu přispívá zejména kombinace zvýšené investiční aktivity a rostoucí spotřeby. Investice podporují jak strukturální dotace, tak spotřební poptávka a silící kupní síla obyvatelstva. Už během prvních pěti let se podíl Česka na hrubém domácím produktu Evropské unie zvýšil z 0,9 na 1,2 %.

VĚTŠINU ČLENŮ UNIE ZASÁHLO OBDOBÍ HOSPODÁŘSKÉ RECESE V LETECH 2008–2009

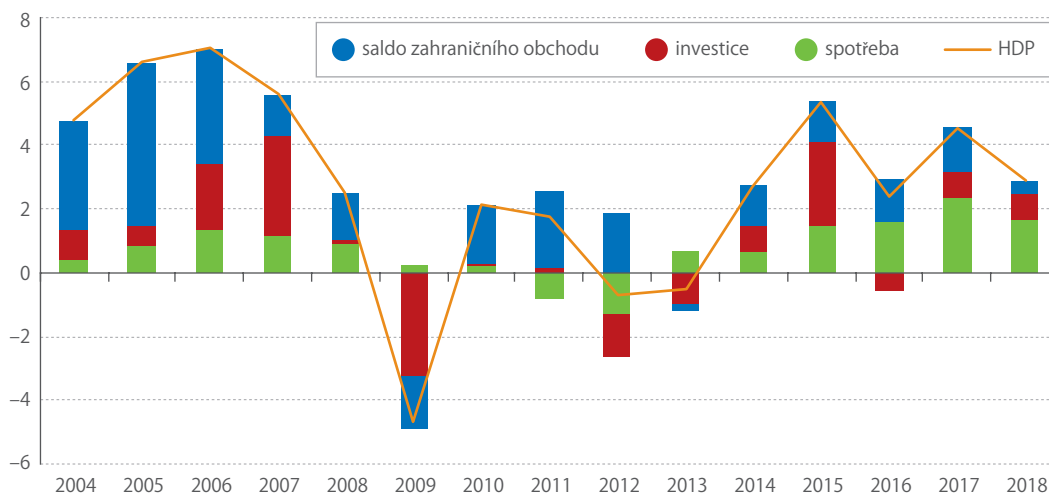
Velmi negativní vliv na českou ekonomiku měl v letech 2008 až 2009 právě propad zahraniční poptávky, na které byl rychlý růst hospodářství postaven. Útlum ekonomického výkonu Evropské unie trval i v dalších letech. V posledních pěti letech se Unii hospodářsky dařilo. Obnovil se rovněž vzorec, kdy

novější a chudší země rostou rychleji než původní evropská patnáctka.

Nadprůměrný hospodářský růst znamenal i rychlou konvergenci české ekonomiky k průměru celé Unie. Při vstupu v roce 2004 hrubý domácí produkt na obyvatele v České republice (po přepočtení podle parity kupní síly) představoval 78 % unijního průměru. Z nových členských států na tom byly lépe Kypr, Malta a Slovinsko. Podle nejnovějších údajů z roku 2017 se Česká republika nachází na 89 % průměru Unie. Za ní se umístily Kypr a Slovinsko, ze starých členů Portugalsko a Řecko. Nejtěsněji se nyní Česko blíží ke Španělsku (92 %). Je však nutné

PŘÍSPĚVKY JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK K REÁLNÉMU RŮSTU HDP*) (růst HDP v %, příspěvky v p. b.)

Dynamika hrubého domácího produktu (HDP) v České republice podobně jako v dalších zemích, které vstoupily do EU v roce 2004, byla a zůstává v rámci Unie nadprůměrná.

*) Pozn.: Příspěvky po vyloučení dovozu pro konečné užití.

Zdroj: ČSÚ

podotknout, že překonalo země, které v průběhu poslední dekády zápasily s ekonomickými problémy. Například německá ekonomika v roce 2017 byla z hlediska tohoto ukazatele na 124 % průměru EU a od roku 2004 si polepšila.

VÝVOJ ZAHRANIČNÍHO OBCHODU BYL KLÍČOVÝ

Vstup do Evropské unie a otevření evropského trhu České republiky byly nejvíce patrné na vývoji zahraničního obchodu. Již v roce 2005 se Česko vymanilo z deficitu obchodu se zbožím a v přebytku setrvalo až do současnosti. Podíl přebytku bilance obchodu se zbožím a službami vůči hrubému domácímu produktu v loňském roce dosáhl 6,2 %, což Česko řadí těsně za Německo, jehož přebytek patří k nejvyšším na světě.

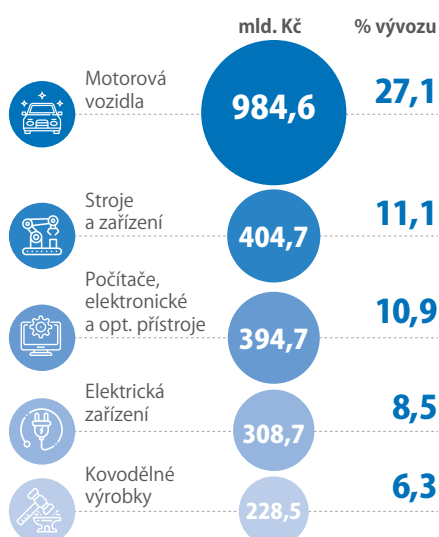
Zajímavý je i přebytek v oblasti služeb, o kterém se nemluví tak často, ale zejména v posledních letech výrazněji rostl. Dlouhodobě kladné saldo má Česko v oblasti cestovního ruchu. Ten však v posledních letech ustoupil do pozadí především kvůli tomu, že bohatnoucí česká populace více cestuje do zahraničí. Kvůli tomu se snižuje přebytek. V posledních pěti letech roste přebytek u výrobních služeb u cizích fyzických vstupů (kompletace výrobků z polotovárů), dále v dopravě a v telekomunikačních a informačních službách.

DO ZEMÍ EVROPSKÉ UNIE MÍŘÍ VÍCE NEŽ 80 % Z CELKOVÉHO VÝVOZU ZBOŽÍ

Klíčovým obchodním partnerem České republiky je Německo, kam každoročně plyne téměř třetina českého exportu. Hlavní pozici ve vývozu si postupně vybudovala motorová vozidla. Významné jsou pro český vývoz i stroje a zařízení či počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení.

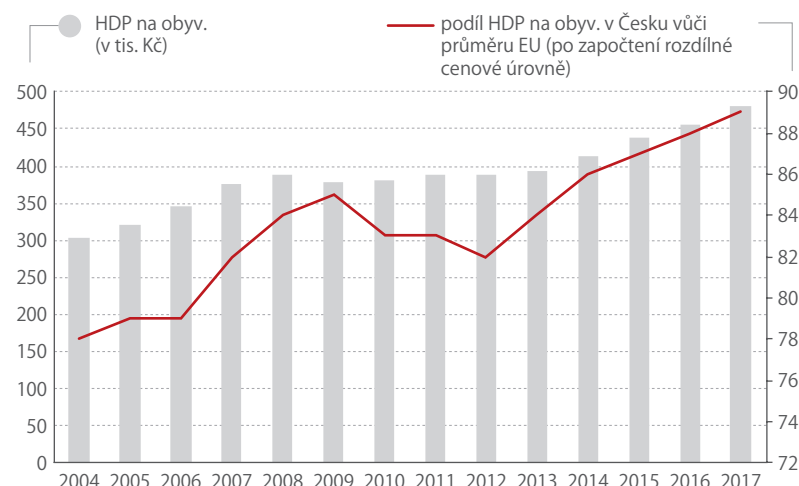
Již před vstupem České republiky do Evropské unie docházelo k přílivu zahraničního kapitálu do české

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ VÝVOZNÍ ARTIKLY V ROCE 2018

Zdroj: ČSÚ

VÝVOJ HDP NA OSOBU V ČR V LETECH 2004 AŽ 2017

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

PRŮMĚRNÝ MEZIROČNÍ RŮST HRUBÉHO DOMÁCÍHO PRODUKTU V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH EU (%)

	2004–2008	2009–2013	2014–2018
EU28	2,3	-0,1	2,1
Belgie	2,5	0,5	1,5
Bulharsko	6,7	0,0	3,2
Česko	5,3	-0,4	3,6
Dánsko	1,8	-0,2	2,0
Německo	2,0	0,6	1,9
Estonsko	5,5	0,0	3,4
Irsko	3,6	0,4	10,3
Řecko	2,9	-5,9	0,7
Španělsko	3,2	-1,8	2,7
Francie	1,9	0,4	1,4
Chorvatsko	4,0	-2,4	2,3
Itálie	1,0	-1,6	0,9
Kypr	4,7	-1,8	2,8
Lotyšsko	7,3	-1,4	3,3
Litva	7,0	-0,3	3,1
Lucembursko	3,8	1,2	2,9
Maďarsko	2,9	-0,8	3,8
Malta	2,7	1,9	7,6
Nizozemsko	2,7	-0,4	2,2
Rakousko	2,7	0,3	1,8
Polsko	5,2	2,9	4,1
Portugalsko	1,4	-1,6	1,9
Rumunsko	7,4	-0,4	4,6
Slovinsko	4,9	-2,0	3,6
Slovensko	7,4	1,1	3,5
Finsko	3,3	-1,1	1,5
Švédsko	2,9	0,8	2,8
Velká Británie	2,0	0,5	2,0

Zdroj: Eurostat

ekonomiky. Volný pohyb kapitálu, který je jedním z principů fungování Unie, tento jev dále prohloubil. V současnosti tvoří nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou přibližně třetinu hrubé přidané hodnoty a podobný je i podíl investiční aktivity. Podle údajů České národní banky zůstaly největšími investory po celou dobu našeho členství Nizozemsko (19,9 % z celkových přímých investic nerezidentů v roce 2017), Německo (16,3 %) a Rakousko (10,3 %). V posledních několika letech zesílila rovněž investiční role Lucemburska (15,4 %). Nerezidenti u nás přibližně z jedné třetiny investují do zpracovatelského průmyslu. Podobně velká část investic plyne do finanční a pojišťovací činnosti.

ZAHRA NIČNÍ INVESTICE S SEBOU NESOU NEVYHNUTELNÝ VÝSLEDEK – ODLIV ZISKŮ ZPĚT DO ZAHRA NIČÍ

V roce 2004 dosahoval podíl důchodů z vlastnictví nerezidentů na hrubém domácím produktu 6,9 %. V loňském roce dosahoval jejich objem 463,5 mld. Kč, tedy 8,7 % hrubého domácího produktu. Tento výsledek je v porovnání s předcházejícími roky nižší. V letech 2014–2017 podíl kolísal okolo 10 %. Část z těchto zisků se vrací do ekonomiky v podobě reinvestic, konkrétně v roce 2018 to bylo 26,0 %.

V souvislosti s Evropskou unií se často mluví o dotační politice. Před rokem 2004 byly dotační vztahy České republiky a Evropské unie omezeny fakticky jen na předvstupní podporu. S výjimkou prvních dvou let členství byla ČR vždy ve vztahu k EU čistým příjemcem. Výrazná většina prostředků do České republiky plynula formou investičních dotací – hlavně do budování a modernizace infrastruktury. Jen v letech 2004, 2005 a 2016 převažovaly jiné nástroje.

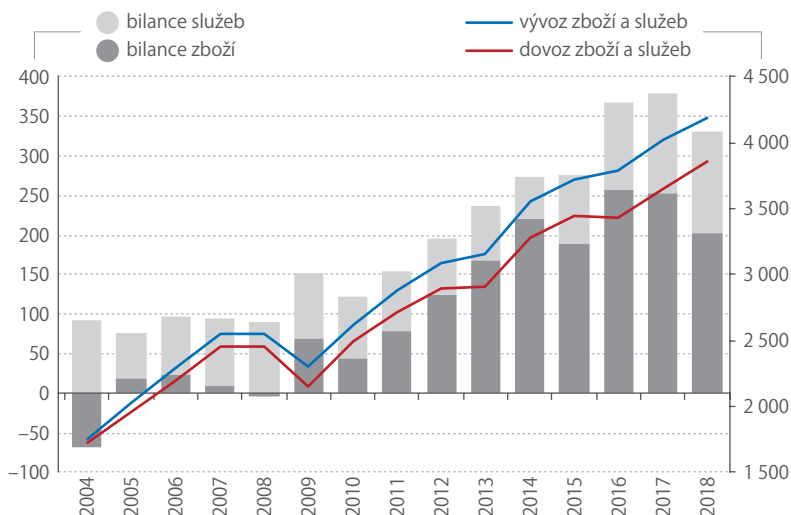
Zatímco dotační podpora do zemědělství či rozvoje venkova měla vcelku plynulý průběh, u investičních

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD SE ZBOŽÍM MEZI ČR A HLAVNÍMI PARTNERY Z EU V ROCE 2018 (mld. Kč)

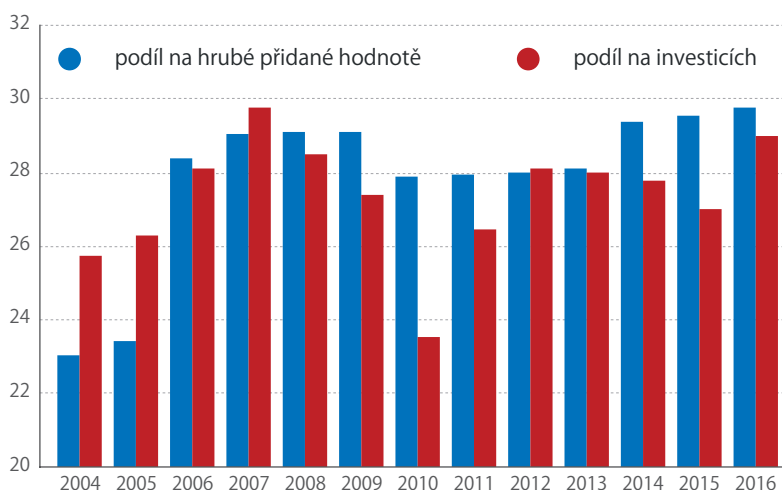
	Vývoz	Dovoz
Německo	1 136,4	923,9
Polsko	229,2	292,1
Slovensko	320,9	190,7
Francie	183,3	117,1
Itálie	135,2	156,3
Rakousko	158,1	107,8
Velká Británie	159,1	61,6
Nizozemsko	127,2	87,9
Maďarsko	110,6	88,6
Španělsko	119,0	65,6
Belgie	75,2	59,5
Rumunsko	55,8	48,8
Švédsko	62,3	31,5

Zdroj: ČSÚ

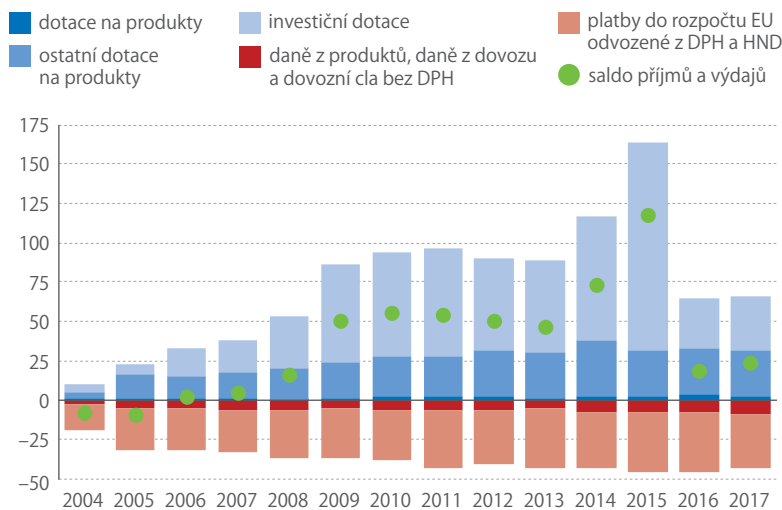
VÝVOJ ZAHRA NIČNÍHO OBCHODU ČR 2004–2018 (mld. Kč)

NEFINANČNÍ PODNIKY POD ZAHRA NIČNÍ KONTROLOU, 2004–2016 (%)

HLAVNÍ DRUHY PŘÍJMŮ A PLATEB^{*)} ČR VE VZTAHU K EU V LETECH 2004 AŽ 2017 (mld. Kč)

^{*)} Pozn.: Zahnuje pouze platby vztahující se k období 2004 až 2017. Neobsahuje nástroje, s jejichž pomocí čerpala ČR prostředky před vstupem do EU.

Zdroj: ČSÚ

Česko 15 let v Evropské unii

Vývoj ČR od vstupu do EU

obyvatelstvo

ekonomika

životní
podmínky

životní
prostředí

rozvoj IT
a high-tech

bit.ly/301SSaG
objednavky@czso.cz

dotací se projevovaly větší nerovnoměrnosti. Ty byly důvodem kolísání investiční aktivity v letech 2015 a 2016. Zatímco v roce 2015 dočerpávání prostředků růst urychlilo, v dalším roce se aktivita propadla. Česko však nebylo v Evropské unii výjimkou. Drtivá většina novějších členských států Unie byla v období po roce 2004 ve vztahu k EU čistými příjemci, ze starších členů čerpaly podporu zejména Řecko a Portugalsko.

ČESKO JE OD ROKU 2011 ČISTÝM PŘÍJEMCEM REMITENCÍ

Současné období hospodářského růstu vyneslo Českou republiku na pozici státu s nejvyšší mírou zaměstnanosti v Evropské unii. Vysoká míra aktivity je pro Česko typická hlavně ve středních věkových skupinách. V roce 2017 však tato míra mezi mladšími či u lidí na sklonku produktivního věku evropské úrovně nedosahovala. Nad průměrem EU se v tomto roce pohyboval podíl pracovníků v kategorii obsluha strojů a zařízení, montéři, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Naopak mírně nižší než v EU bylo zastoupení osob v nejkvalifikovanějších profesích.

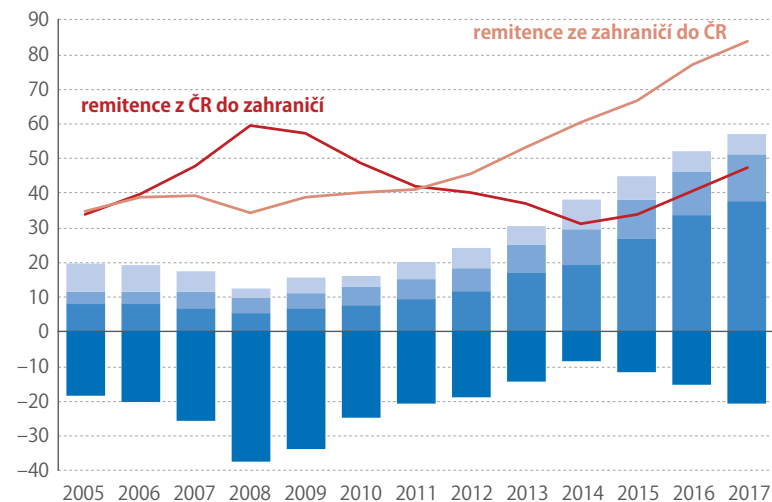
Otevření trhu pro pracovníky z cizích zemí znamenalo i větší objem toků remitencí. Remitence představují odhady peněžních převodů, které posílají do svých domácích ekonomik pracovníci ze zahraničí. Jejich vývoj odhaluje přesuny Čechů do zahraničí (zejména na Západ), ale rovněž proud pracovníků z Východu, které přilákala bohatnoucí ekonomika poptávající pracovníky v průmyslu.

Česko je od roku 2011, kdy se finálně otevřely pracovní trhy Německa a dalších zemí EU, čistým příjemcem remitencí. Téměř 90 % z nich šlo do České republiky právě ze států Evropské unie, kde dominovaly Německo s Rakouskem – v nich v roce 2017 pobývalo již 120 tis. občanů ČR, tj. čtvrtina ze všech působících v zahraničí. Kladné saldo remitencí měla

bit.ly/301SSaG

REMITENCE PLYNOUCÍ Z A DO ČR A SALDO REMITENCÍ ČR S VYBRANÝMI STÁTY 2005–2017 (mld. Kč)

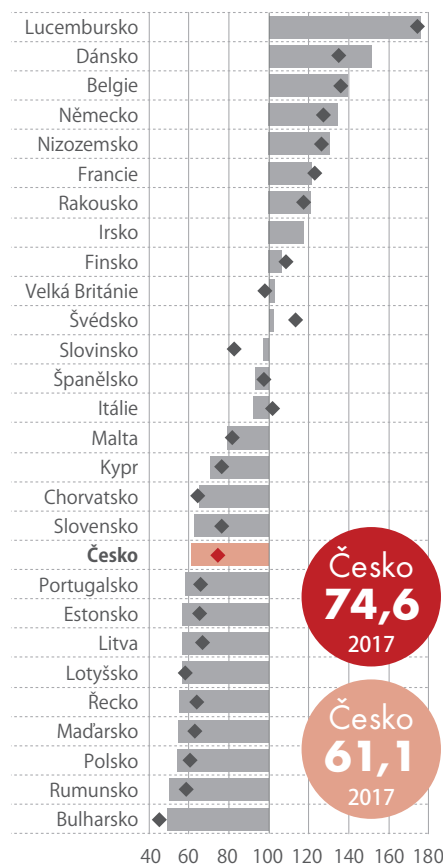
- saldo remitencí ČR se státy mimo EU
- saldo remitencí ČR s Německem
- saldo remitencí ČR s Rakouskem
- saldo remitencí ČR s ostatními státy EU

Zdroj: ČSÚ

PRŮMĚRNÉ HODINOVÉ VÝDĚLKY ZAMĚSTNANCŮ A NOMINÁLNÍ HODINOVÁ PRODUKTIVITA PRÁCE*) VE STÁTECH EU V ROCE 2017 (v paritě kupní síly, EU28 = 100)

- ◆ hodinová produktivita práce
- mzdy a platy na odpracovanou hodinu

*) Pozn.: Vyjadřuje poměr HDP k počtu odpracovaných hodin zaměstnanými osobami v celé ekonomice.
Zdroj: Eurostat

v tomto roce Česká republika se všemi staršími státy Unie (vyjma Portugalska), naopak deficit zaznamenala zejména s Ukrajinou (15 mld. Kč), Slovenskem (9 mld. Kč) a Ruskem (3 mld. Kč).

Silně diskutovaným tématem zůstávají mzdy a produktivita v zemích bývalého východního bloku. Produktivita práce v období posledních patnácti let rostla v České republice rychleji než v Evropské unii z velké části vlivem příznivého vývoje ekonomiky do roku 2008. Úroveň produktivity po zohlednění rozdílných cenových úrovní činila v roce 2017 celkem 75 % úrovně Evropské unie, což bylo o 7 procentních bodů více než v roce 2004. Česko se tak dostalo na pátou nejvyšší příčku mezi novějšími členy Unie, a to těsně za Slovenskem a Kypru. Ve většině států tohoto nového uskupení dosahovaly výdělky nižší úrovně, než by odpovídalo produktivitě práce. V roce 2018 byly v České republice celkové pracovní náklady (vyjádřené v eurech na hodinu) desáté nejnižší v EU. V jejich skladbě hrají relativně významnou roli nemzdové náklady.

Odstranění obchodních bariér české ekonomice pomohlo

Vstup ČR do EU v roce 2004 přinesl řadu změn. Nejvýznamnější byla integrace české ekonomiky do jednotného vnitřního trhu Unie. Odstranění bariér zahraničního obchodu pozitivně ovlivnilo intenzitu obchodních směn a ekonomickou spolupráci členských zemí.

VÁCLAV RYBÁČEK

ředitel sekce makroekonomických statistik

Podívejme se detailněji na zahraniční obchod se zbožím a porovnejme situaci v roce 2005, kdy byla ČR po celý kalendářní rok již členem Unie, a v loňském roce. Celkový obrat zahraničního obchodu vyjádřený jako součet objemu dovozu i vývozu vzrostl o 80 %. Objem vyvezeného zboží do EU se zvýšil o 85 % a objem dovozu zboží z EU o 73 %. Výměna zboží s nečlenskými státy však rostla ještě rychlejšími tempy – o 148 % na vývozu a o 120 % na dovozu, byť samozřejmě na mnohem nižší hladině celkových objemů.

Vedle intenzity obchodování se vstup do Evropské unie také promítl do změny celkové bilance České republiky. Do roku 2004 deficitní saldo zahraničního obchodu dosáhlo již v roce 2005 přebytku. S výjimkou tří let převyšoval objem vývozu zboží

objem zboží dováženého. Podíváme-li se na saldo pouze se zeměmi EU28, dosahovalo v roce 2018 již 692 mld. Kč, což oproti roku 2015 představovalo nárůst o 133 %. Opačná situace byla v obchodu se zeměmi mimo Evropskou unii. Zde se přirozeně zrcadlí závislost české ekonomiky na dovozech základních surovin, jako jsou ropa, plyn či kovy, ale také dynamický nástup dovozů z Číny. Zatímco v roce 2005 činil deficit zahraničního obchodu s nečlenskými státy 270 mld. Kč, v roce 2018 dosáhl 550 mld. Kč, což je nárůst o 90 %.

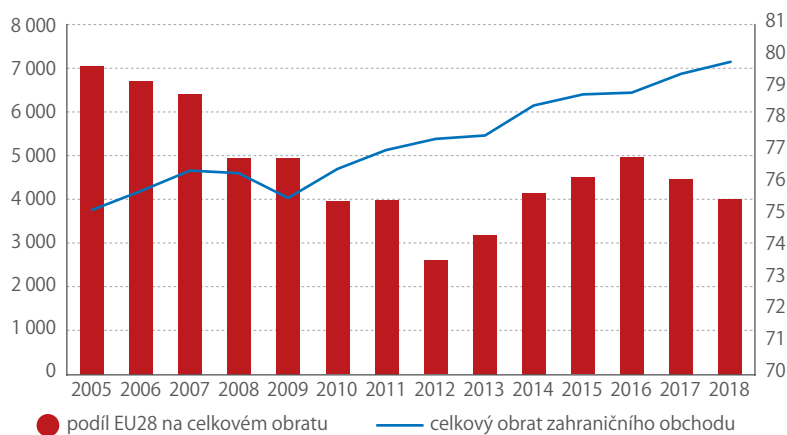
BREXIT OVLIVNÍ VÝVOZ ČESKÉ REPUBLIKY

Primát nejvýznamnějšího obchodního partnera patří dlouhodobě Německu. V roce 2018 tam mířilo 31 % z celkového vývozu a opačným směrem 26 % z dovozu zboží. V první pěti nejvýznamnějších obchodních partnerů přirozeně dále figurovaly i další geografičtí sousedé – Slovensko, Polsko, ale také Francie, Itálie či Velká Británie – ta s podílem 4,4 % na celkovém vývozu tvořila pátý nejvýznamnější exportní trh. Na straně dovozů byl podíl britského zboží výrazně menší, a to 1,8 % z celkového dovozu. Vývozní strana zahraničního obchodu ČR bude výrazně více ovlivněna podmínkami odchodu Británie z Unie než strana dovozu. Hegemonii členských zemí EU narušila pouze Čína. Její podíl na celkových dovozech dosáhl 10,5 %.

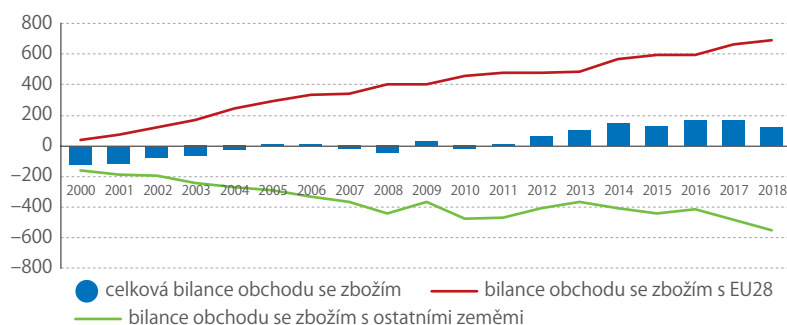
Druhým klíčovým pohledem na zahraniční obchod je jeho komoditní struktura. U české ekonomiky nepřekvapuje, že vzhledem ke své struktuře dosahuje trvalých deficitů v obchodu se základními surovinami, jako jsou ropa, zemní plyn, základní kovy či chemické látky a přípravky. Silné zastoupení zpracovatelského průmyslu, který tvoří zhruba 40 % domácí produkce, se projevuje ve vysokých přebytcích obchodu s motorovými vozidly, stroji a zařízením či elektrickým zařízením.

Komoditní struktura obchodu se zeměmi Evropské unie ještě více zvýrazňuje vliv a význam zpracovatelského průmyslu. Na straně dovozu i vývozu dominují motorová vozidla včetně dílů a příslušenství. Reflektuje to vysokou dovozní náročnost těchto výrob – v roce 2018 dosáhl podíl této skupiny 27,8 %, na straně dovozu pak 18,7 %. Se značným odstupem je na druhém místě skupina komodit stroje a zařízení, více než 10 % na straně dovozu i vývozu.

VÝVOJ CELKOVÉHO OBRATU ZAHRAJNÍHO OBCHODU ČR (mld. Kč) A PROCENTNÍ PODÍL EU28, 2005–2018 (%)

SALDO ZAHRAJNÍHO OBCHODU SE ZBOŽÍM SE STÁTY EU A S OSTATNÍMI ZEMĚMI, 2000–2018 (mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ

ČSÚ na Twitteru

Česká i světová statistika
na Twitteru

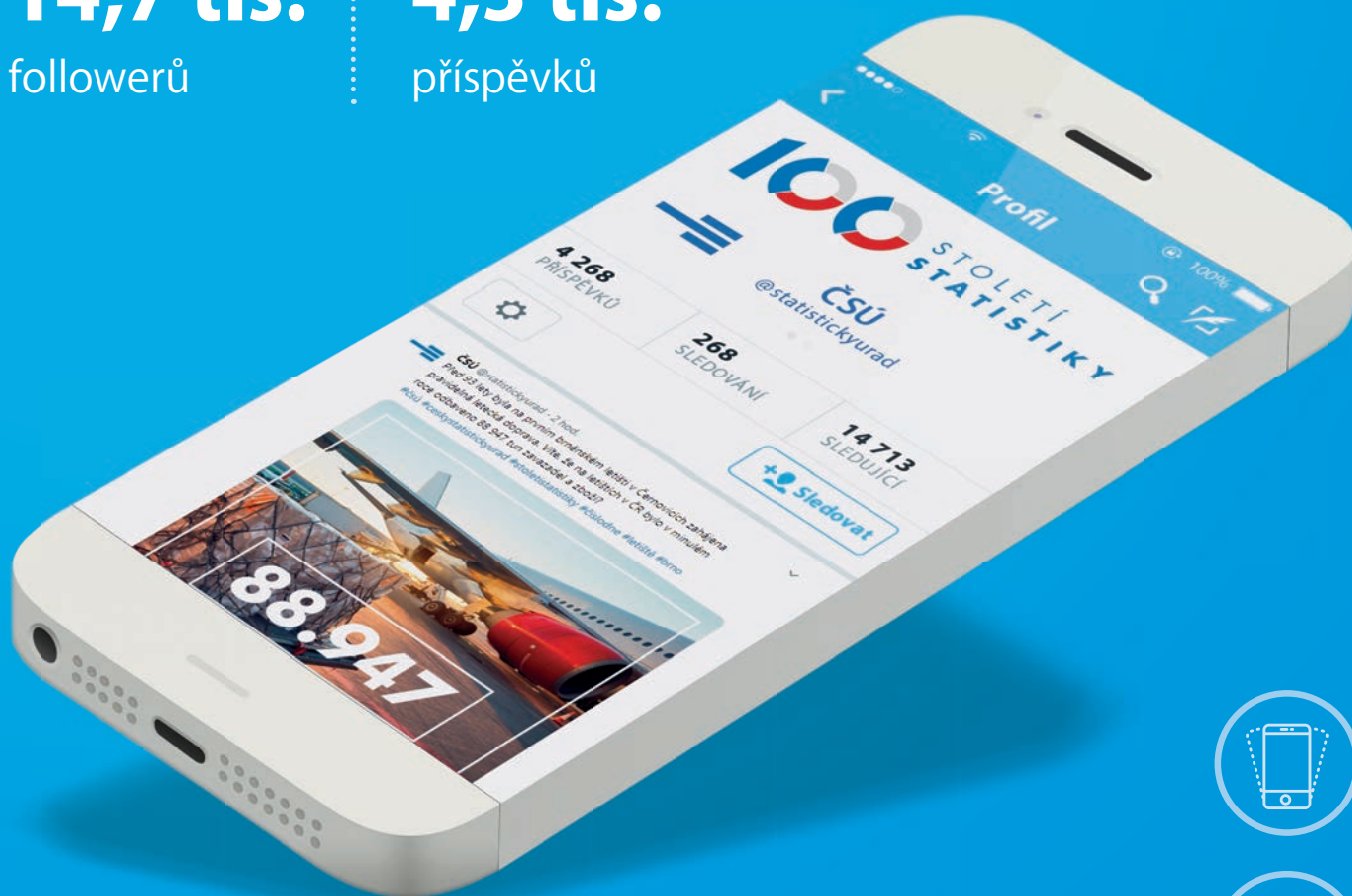
14,7 tis.

followerů

4,3 tis.

příspěvků

Sledujte nás na Twitteru, a neuteče vám
žádná zásadní novinka ze světa statistiky.

twitter.com/statistickyurad

Informační společnost v číslech

V českých domácnostech klesá kvůli masově rozšířenému užívání mobilních telefonů počet „bytových“ pevných linek. Zatímco v roce 2000 jich v ČR byly ještě téměř 3 mil., o 17 let později – v roce 2017 – čítal jejich počet jen 350 tis.

KAMILA BUREŠOVÁ

oddělení statistiky
výzkumu, vývoje
a informační
společnosti

Na konci března vydal ČSÚ svou pravidelnou publikaci Informační společnost v číslech 2019. Prostřednictvím oficiálních statistických dat mapuje využívání informačních a komunikačních technologií v Česku a v dalších zemích Evropské unie.

Nejnovější data se týkají především využití internetu ze strany občanů, podniků, ve veřejné správě či v oblasti vzdělávání nebo zdravotnictví. Dále je věnován prostor statistikám o telekomunikační a internetové infrastruktuře. Každá kapitola obsahuje metodologický úvod s informacemi o zdrojích dat a s vysvětlivkami pojmů. Kromě podrobných dat za Českou republiku je u většiny ukazatelů k dispozici odpovídající mezinárodní srovnání.

PROVOLALI JSME PĚT A PŮL MINUTY DENNĚ

V první kapitole se například dozvíte, že Česko patří v Evropě mezi země s nejnižším počtem účastníků hlasových služeb v pevné telefonní síti na 100 obyvatel. V českých domácnostech klesá především počet „bytových“ pevných linek – z 2,7 mil. v roce 2000 na 350 tis. v roce 2017. Nahradily je mobilní telefony. Věděli jste, že v ČR v roce 2017 provolal průměrně

každý obyvatel z mobilní telefonní sítě zhruba dva tisíce minut, tedy více než 5,5 minuty denně?

Ve druhé kapitole věnované rozšíření ICT v domácnostech se dočtete, že došlo k přechodu od nepřenosných zařízení (stolní počítač, pevná linka) k přenosným a mobilním zařízením. V roce 2018 vlastnily přenosný počítač již dvě třetiny českých domácností oproti jedné třetině v roce 2011.

Nejrozsáhlejší kapitola o využívání ICT jednotlivci vás seznámí například s tím, že osoby starší 65 let stále preferují tlačítkový mobilní telefon. V roce 2018 jej používaly více než tři čtvrtiny z nich. Naopak téměř všichni mladí lidé ve věku 16 až 29 let používají chytrý telefon, na sociálních sítích je jich 95 % a 60 % z nich hraje hry na internetu. Věděli jste, že internetové bankovníctví se v Česku těší větší oblibě než v průměru EU? Oproti průměru Evropské unie, 54 %, jej v ČR využívá 62 % osob ve věku 16 až 74 let.

POLOVINA ZAMĚSTNANCŮ PRACUJE NA POČÍTAČI

Ve čtvrté kapitole Podniky a ICT zjistíte, že v odvětví zpracovatelského průmyslu používala v roce 2018 již více než polovina velkých subjektů průmyslové roboty. Český zpracovatelský průmysl příliš nezaostává ani ve využívání 3D tisku. Zajímavým zjištěním ČSÚ je také podíl zaměstnanců využívajících v práci počítač – ten v roce 2018 poprvé překročil 50% hranici.

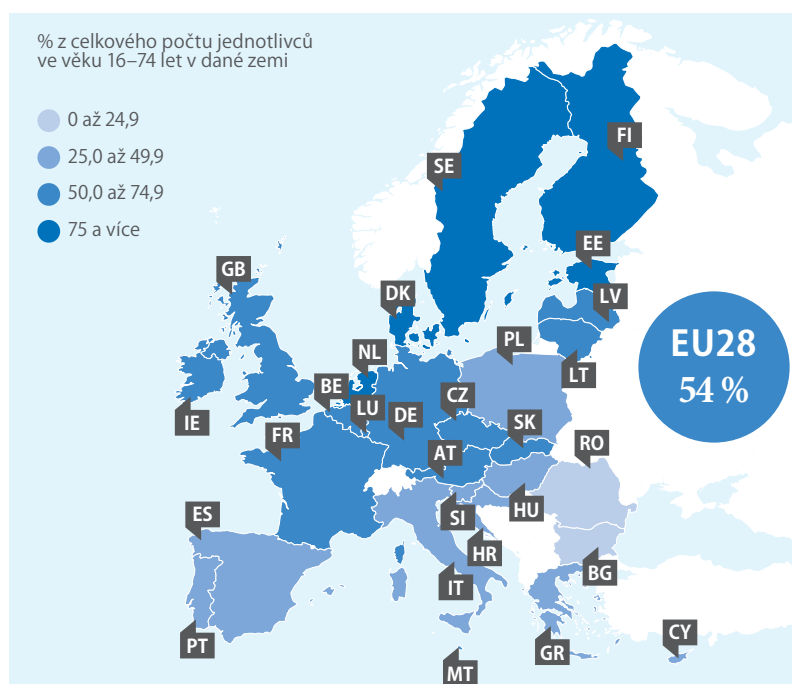
Kapitola o rozvoji eGovernmentu mapuje například síť kontaktních míst Czech POINT a jejich využívání. Zde se dozvíte, jak využívané jsou datové schránky a elektronická daňová přiznání. Věděli jste, že v roce 2018 si datovou schránku zřídilo 28 tis. občanů a v rámci rozhraní Czech POINT@home bylo získáno téměř 7 000 výpisů z trestního rejstříku?

Do kapitoly věnující se využívání ICT v oblasti vzdělávání byly mimo jiné zařazeny údaje o stáří počítačů dostupných žákům českých škol. Zjistíte zde také, že ICT obory studovalo na vysokých školách v ČR 17 tis. mužů, ale jen tři tisíce žen. Máte představu o tom, kolik je v Česku ICT specialistů a jaké jsou jejich mzdy? Všechny tyto údaje naleznete v této kapitole.

Dalším tématem, které publikace sleduje, je využívání internetu v oblasti zdravotnictví. Přináší například informace o tom, že v roce 2017 předepisovaly léky elektronicky dvě třetiny samostatných ordinací lékařů v ČR, nejčastěji praktičtí lékaři pro dospělé a gynekologové. Využívání možnosti on-line objednání nebo konzultací na webových stránkách zdravotnických zařízení Češi zatím příliš nevyužívají.

 bit.ly/2Y88Y08

JEDNOTLIVCI V ZEMÍCH EU POUŽÍVAJÍCÍ INTERNETOVÉ BANKOVNICTVÍ, 2018

Zdroj: Eurostat

Hlas jedince má v menší obci větší váhu

Předseda Svazu měst a obcí České republiky František Lukl dlouhodobě upozorňuje, že obce a města zatěžuje zbytečná administrativa. Čas strávený vyplňováním různých dotazníků by přitom mohly věnovat svému rozvoji.

JAN CIESLAR
tiskový mluvčí ČSÚ

Česká republika patří k zemím s nejvyšším počtem obcí v poměru k počtu obyvatel. Jaké to má výhody či nevýhody?

Fragmentovanost municipálního systému přispívá k rozmanitosti. V menších obcích se setkáváme s lepšími předpoklady zapojení občanů do chodu obce. Hlas jedince má v menší obci větší váhu. Občané si zakládají na lokálním cítění, často jde o lokální patriotismus. V takových obcích bývá větší sepětí mezi obyvateli a zastupiteli, kteří tak mají zpětnou vazbu k fungování obce. Ačkoliv je řízení menších obcí a měst pro občany lépe pochopitelné, je třeba se vypořádat s náklady na zajištění chodu obce a veřejných služeb.

Jak se to daří konkrétně Kyjovu, jehož jste starostou?

Například se nám daří snižovat podíl směsného odpadu. Zatímco za rok 2012 vyprodukoval občan Kyjova průměrně 193,3 kg při podílu recyklace 22,5 %, za rok 2016 to bylo jen 123,4 kg. Úroveň recyklace

odpadu dosáhla již 51,0 %, a to proto, že lidé platili méně za svoz komunálního odpadu, dále jsme rozšířili kontejnerová hnízda, podpořili ekologickou výchovu ve školách a také jsme začali v domácnostech rozdávat tašky na tříděný odpad.

Od roku 2015 jste předsedou Svazu měst a obcí České republiky. Můžete vysvětlit, jaké je jeho poslání?

Svaz je celostátní dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací. Jeho členy jsou obce a města. Svaz je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Svaz je zároveň i akreditovanou vzdělávací institucí pro vzdělávání úředníků územních samosprávných celků na základě akreditace Ministerstva vnitra.

ČSÚ je pro svaz zárukou kvalitních a ověřených dat.

Kolik máte členů?

V současné době svaz sdružuje více než dva tisíce sedm set měst a obcí, a hájí tak zájmy více než osmi milionů obyvatel České republiky.

Jak byste zhodnotil spolupráci měst a obcí s ČSÚ?

Obce a města jsou značně přetěžovány různými dotazníky. Proto by bylo přínosné, kdyby byla data sbíraná již ústředními orgány státní správy předávána přímo ČSÚ. Dále se setkáváme s duplicitou některých požadovaných informací. Uvedu příklad: po dokončení stavby zasílají technici stavebního úřadu informace v programu VITA do Informačního systému územní identifikace registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Dále jsou měsíčně odesílány informace o povolených a dokončených stavbách, a to i ty, které jsou již v registrech. Obce a města tato administrativa zatěžuje. Čas strávený vyplňováním různých dotazníků by mohl být věnován rozvoji obce.

Co by se mělo zlepšit?

Spolupráce s Českým statistickým úřadem si velmi vážíme. Považujeme ale za vhodné detekovat slabá místa – byrokratizaci, sběr identických dat více subjekty či duplicitu sbíraných dat. Ta by se měla řešit a odstranit. Měli bychom rovněž pragmaticky zvážit, jaká data jsou skutečně potřebná a zda se s nimi následně pracuje v praxi.

Vážně si myslíte, že jsou obce a města přetěžovány zjišťováními?

Jsou, a to dlouhodobě. Tato praxe bohužel k nelihosti představitelů samospráv roste. Nejinak tomu bude při sčítání v roce 2021. Na městské a obecní úřady, magistráty a úřady městských částí a obvodů statutárních měst budou kladeny vyšší administrativní nároky spojené se sčítáním. Bude se jednat například o doplnění chybějících či nekonzistentních referenčních údajů v registru územní identifikace, adres a nemovitostí za stavební objekty a adresní místa. Zatím řada municipalit neumí odhadnout časovou náročnost tohoto šetření. Nejlepší by bylo, pokud by ČSÚ používal data přímo z registru a stavební úřady by duplicitně nemusely vykazovat požadované údaje.

Přesto města a obce s výsledky ze sčítání počítají...

To ano, výsledky ze sčítání berou jako základní východisko pro další demografické studie. ČSÚ je pro svaz zárukou kvalitních a ověřených dat. Obce a města tak získávají ověřené skutečnosti, se kterými dále pracují, například při zpracování strategických dokumentů rozvoje.

O které další statistiky z ČSÚ mají města a obce zájem?

Zpravidla využívají data spojená s obyvatelstvem, doplnkově i ekonomické údaje. Vývoj hrubých mezd na

Mgr. František Lukl, MPA

konkrétním území může naznačit, zda se daří rozvíjet kvalitní pracovní příležitosti. Obce a města pracují také s výsledky volebních statistik.

Které statistiky by města a obce potřebovaly a nejsou v současnosti k dispozici?

Obce a města by zpravidla potřebovaly specifické údaje související s vývojem v oblasti legislativy. Jedná se například o problematiku životního prostředí. Z hlediska povinností spojených s novým zákonem, který nařizuje obcím a městům zajistit sběr biologicky rozložitelného odpadu, by municipality potřebovaly mít přehled, jaký je poměr tohoto typu odpadu v rámci směsného komunálního odpadu. Některé obce a města zase poptávají údaje z oblasti školství a kultury. Z externích zdrojů čerpají informace o volných místech v základních a mateřských školách.

Zpracovávají si města a obce nějaké vlastní statistiky?

Velmi často dělají detailnější průzkumy v rámci svých strategických plánovacích dokumentů – strategického plánu i územního plánování.

K jakému účelu je využívají?

Obce a města využívají svá šetření k regionálnímu srovnání, pro vnitřní potřeby úřadů, v oblasti školství pro porovnání obsazenosti kapacit základních a mateřských škol ve vztahu k demografickému vývoji. S tím souvisí počet narozených dětí a počty dětí trvale žijících ve městě. V oblasti sociálních služeb se zase zjišťuje obsazenost domů s pečovatelskou službou a tyto informace se porovnávají s očekávanými nároky.

Jak data získávají?

Podle charakteru potřebných údajů volí města a obce výzkumné strategie a metody. Nejčastěji sbírají data formou dotazníkových šetření, polostrukturovaných dotazů či analýzou primárních dat, jakými jsou například finanční výkazy.

Předsedou Svazu měst a obcí ČR je od roku 2015, od roku 2011 byl jeho místopředsedou. Vystudoval právo a právní vědu na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2005 je starostou města Kyjov, od července 2013 do ledna 2014 působil jako ministr pro místní rozvoj.

Pojišťovny hradí dvě třetiny výdajů na zdravotní péči

V České republice působilo v roce 2017 sedm zdravotních pojišťoven. Za zdraví více než 10,4 mil. klientů zaplatily 252,2 mld. Kč. Nejdražšími klienty byli muži ve věku 65–69 let.

VLADIMÍRA KALNICKÁ

oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

Z celkových výdajů na zdravotní péči v roce 2017 připadlo 121,6 mld. Kč na léčbu mužů a 130,6 mld. Kč na péči o ženy, což souvisí s vyšším počtem žen v populaci zejména ve starších věkových skupinách. Vyšší celkové výdaje na zdravotní péči o muže byly evidovány ve věkových skupinách 0–14 a 50–74 let. V širokém věkovém rozmezí 15–49 let a 75 a více let dominovaly ženy. Nejvíce peněz investovaly zdravotní pojišťovny do péče o skupinu mužů ve věku 65–69 let, a to 15,5 mld. Kč, či žen starých 70–74 let (14 mld. Kč).

VÝDAJE NA LÉČENÍ ŽEN JSOU V PRŮMĚRU O 4 % VYŠŠÍ

Výdaje na zdravotní péči se zvyšují nejen v souvislosti s věkem, ale liší se i v závislosti na pohlaví. Průměrná částka, kterou zaplatily zdravotní pojišťovny v roce 2017 za péči o jednoho muže, dosáhla výše 23 815 Kč. Za jednu pojištěnou ženu to bylo zhruba o 1 023 Kč více.

V nejmladší věkové skupině dětí do 4 let vykazují zdravotní pojišťovny poměrně vysoké výdaje na jednoho pojištěnce (17 741 Kč), do kterých se promítá nákladnější péče o novorozence včetně hospitalizace v porodnicích, bohatý očkovací kalendář a pravidelné

preventivní prohlídky. Na děti a mladé ve věku mezi 5 a 24 lety vynakládají pojišťovny v průměru 10 000 až 12 000 Kč na jednoho pojištěnce.

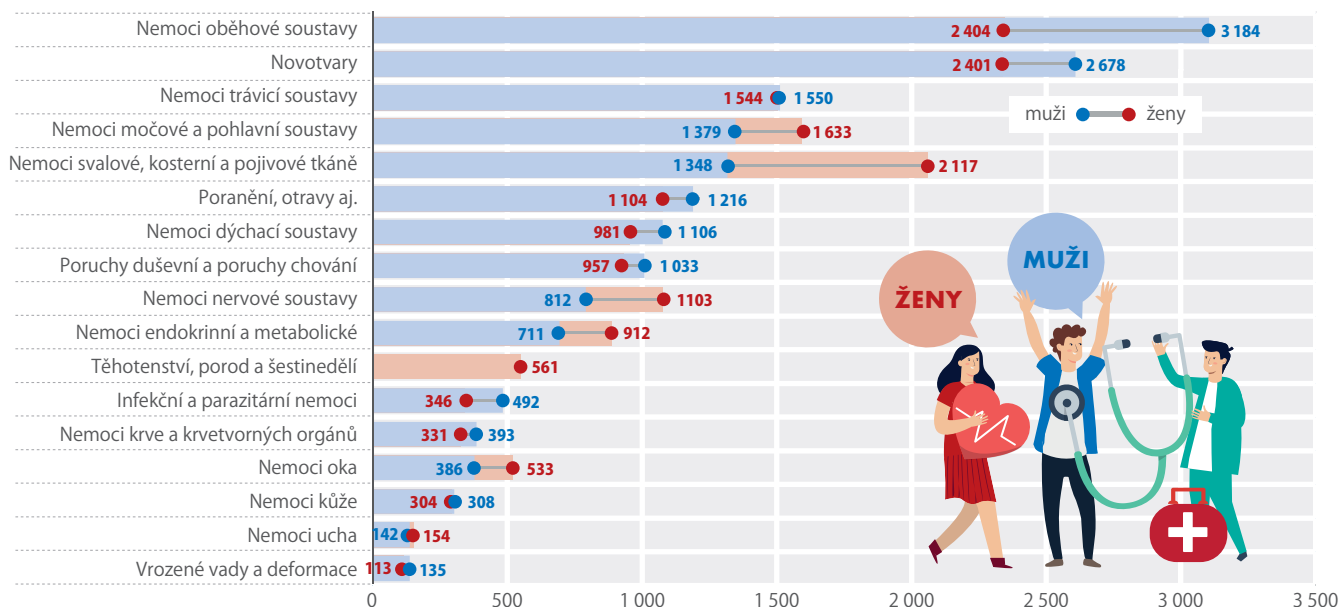
Výdaje na zdravotní péči na jednu pojištěnou ženu v poměrně široké věkové skupině 25–44 let dosáhly v roce 2017 v průměru 16,7 tis. Kč, a byly tak výrazně vyšší než v případě pojištěnců mužů (11,7 tis. Kč). To samozřejmě souvisí se zvýšenou zdravotní péčí v době těhotenství a mateřství. Od věku 45 let a výše rostou průměrné výdaje na péči o zdraví jak u mužů, tak u žen.

ŽEBŘÍČKU NEJNÁKLADNĚJŠÍCH DIAGNÓZ VÉVODÍ NEMOCI OBĚHOVÉ SOUSTAVY A NOVOTVARY

Nemoci srdce a cév jsou skupinou onemocnění, na jejichž léčbu zdravotní pojišťovny dlouhodobě vydávají nejvíce peněz. Celkové částky navíc u všech diagnóz každoročně rostou. A pohled do statistik ukazuje, že nejvíce se zvyšují výdaje na léčení především nemocí pohybového ústrojí.

Na léčbu nemocí oběhové soustavy vydaly zdravotní pojišťovny v roce 2017 téměř 29 mld. Kč. Do uvedené skupiny spadají mimo jiné ischemické choroby srdeční – například infarkt myokardu, angina pectoris

VÝDAJE ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN NA ZDRAVOTNÍ PÉČI NA 1 POJIŠŤENCE V ČR V ROCE 2017 PODLE POKLAVÍ A DIAGNÓZ (KČ)

Zdroj: ČSÚ

aj. – a cévní nemoci mozku (mrtvice), což jsou vysoce nákladná i relativně častá onemocnění.

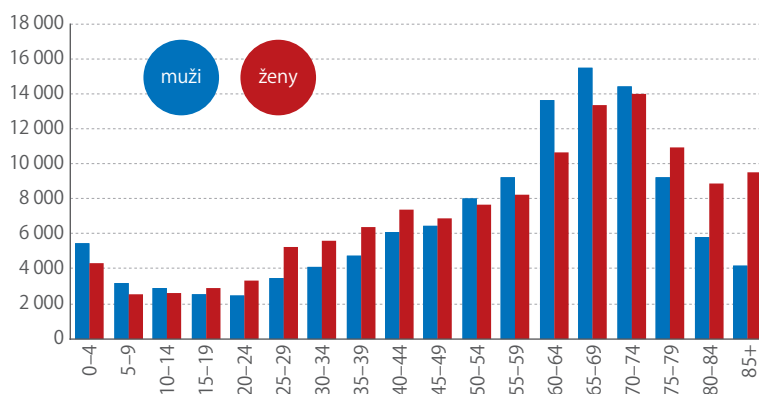
Kardiovaskulární onemocnění patří k nejčastějším příčinám úmrtí v České republice u obou pohlaví. V roce 2017 byly příčinou 40 % úmrtí mužů a 48 % úmrtí žen, celkem zapříčinily téměř 50 tis. případů úmrtí z celkového počtu 111 443 osob.

Léčba novotvarů stála zdravotní pojišťovny více než 26 mld. Kč. Oproti roku 2010 se zvýšily výdaje na onkologickou léčbu o více než jednu třetinu. Nárůst výdajů souvisí s možnostmi nových moderních léčebných i diagnostických metod, přístrojů a léčivých prostředků, a bohužel také se zvyšujícím se počtem nových onkologických onemocnění. Nádorová onemocnění jsou stále druhou nejběžnější příčinou úmrtí (25 % zemřelých) po nemocech oběhové soustavy – u mužů šlo zejména o nádory plic, prostaty, tlustého střeva a slinivky břišní, u žen o novotvary plic, prsu, slinivky břišní a tlustého střeva. Třetí nejnákladnější diagnózou byly nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně, za jejichž léčbu zaplatily zdravotní pojišťovny 18 mld. Kč. Tato skupina onemocnění obsahuje přibližně dvě stovky diagnóz, ale nejčastěji se jedná o léčení bolestí zad, páteře, artrózy a záněty kloubů. Právě výdaje na léčení nemocí pohybového ústrojí od roku 2010 vzrostly o dvě třetiny, v absolutních číslech o 7,4 mld. Kč. Především s rostoucím počtem seniorů v populaci se zvyšuje výskyt onemocnění pohybového aparátu a pochopitelně i výdaje na jejich léčbu.

VÝDAJE NA LÉČENÍ NEMOCÍ OBĚHOVÉ SOUSTAVY JSOU VÝRAZNĚ VYŠŠÍ U MUŽŮ

Pokud se zaměříme na průměrné výdaje zdravotních pojišťoven podle diagnóz přepočtené na jednoho pojištěnce daného pohlaví, pak je zřejmá výrazná

VÝDAJE ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN NA ZDRAVOTNÍ PÉČI V ČR PODLE VĚKOVÝCH SKUPIN A POHLAVÍ V ROCE 2017 (mil. Kč)

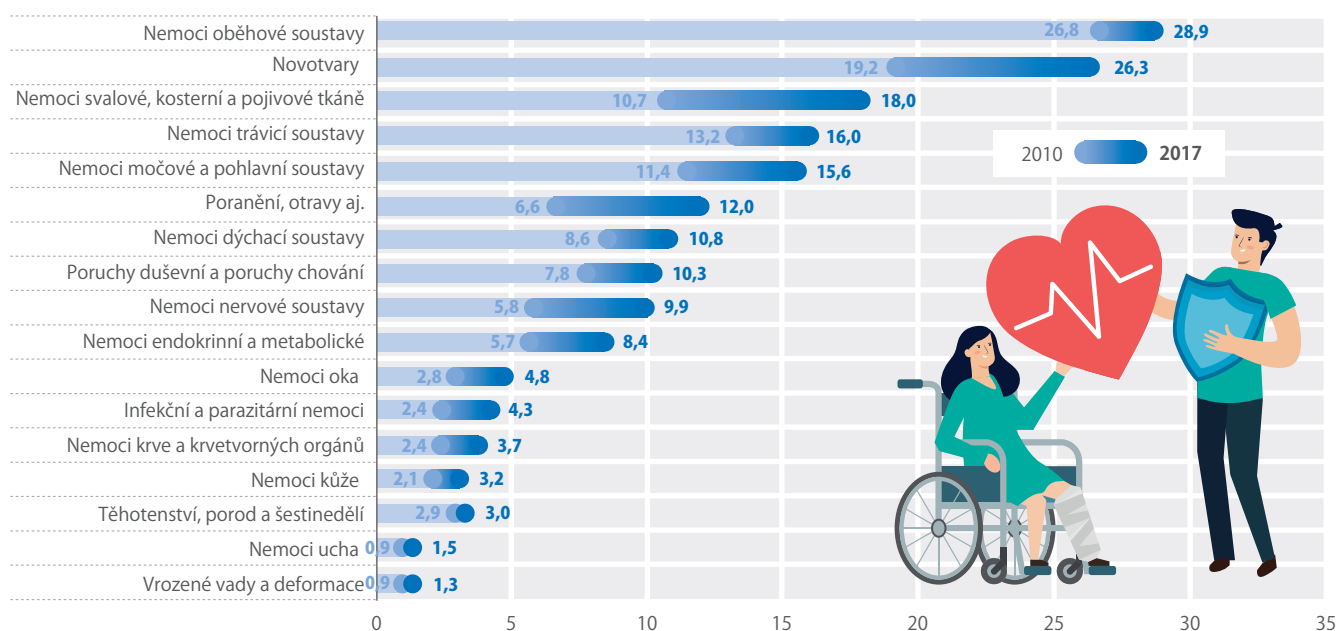

Zdroj: ČSÚ

převaha výdajů na zdravotní péči o ženy u onemocnění svalového a kosterního aparátu. Průměrné výdaje na jednu ženu převyšují výdaje na muže o 57 %. Také u nemocí močové a pohlavní soustavy a onemocnění nervového systému jsou průměrné výdaje pojišťoven vyšší u žen než u mužů. Naopak zdravotní péče o muže byla dražší při léčení nemocí oběhového systému. Zdravotní pojišťovny zaplatily za jednoho svého pojištěnce částku o třetinu vyšší než za jednu ženu. U novotvarů to bylo více než o jednu desetinu.

Pokud jde o onemocnění trávicího traktu, tak zde jsou výdaje na léčení u obou pohlaví vyrovnané. I v tomto případě odrážejí průměrné náklady jak četnost onemocnění, která může být pro muže a ženy různá, tak i nákladnost léčby. Přitom v jedné skupině diagnóz často najdeme diagnózy typické jak pro muže, tak pro ženy. Svou frekvencí i nákladností léčby se však mohou velmi lišit.

VÝVOJ VÝDAJŮ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN NA ZDRAVOTNÍ PÉČI V ČR PODLE DIAGNÓZ, 2010 A 2017 (mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ

Posílat tablety do škol je jako nosit dříví do lesa

V Česku jsou již prakticky všechny školy vybaveny počítači a připojeny k internetu. Také svoji agendu zpracovávají školy z velké části v elektronické podobě. Mnoho škol provozuje vlastní bezdrátovou síť či informační systém.

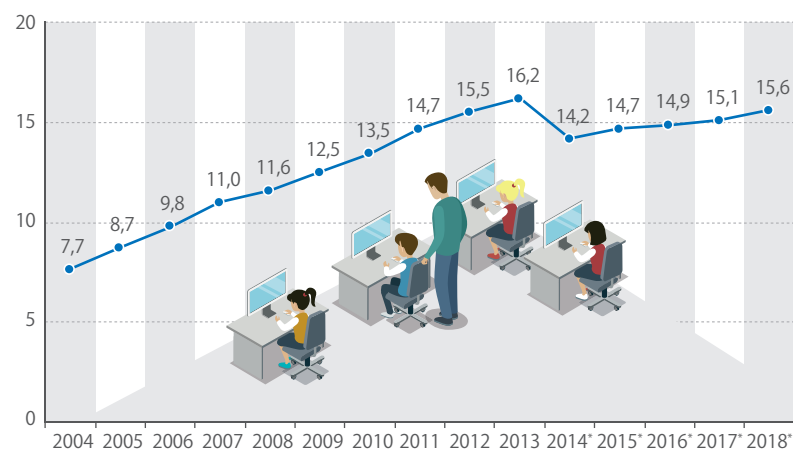
JITKA WICHOVÁ

oddělení statistiky
vzdělávání,
zdravotnictví,
kultury a sociálního
zabezpečení

Současná generace žáků a studentů běžně používá informační technologie ve svém volném čase. Pod vlivem nových technologií se však mění i proces vzdělávání. Počty počítačů, jejich typy, stejně jako přístup k dalším informačním technologiím ve školách každoročně sleduje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

POČET POČÍTAČŮ NA 100 ŽÁKŮ/STUDENTŮ, 2004–2018

*) Pozn.: Ukazatel podle nové metodiky zahrnuje i mateřské školy.
Zdroj: MŠMT

ŽÁCI MAJÍ K DISPOZICI STÁLE VÍCE POČÍTAČŮ

Základním ukazatelem, který charakterizuje vybavenost škol informačními technologiemi, je počet počítačů na 100 žáků nebo studentů – v roce 2018 to bylo 15,6 počítače, což bylo o 8 počítačů více než v roce 2004. Většina počítačů (98 %) je zároveň připojena k internetu.

Tyto údaje zahrnují i mateřské školy, kde počítače využívají ve své práci hlavně zaměstnanci, nikoli děti. Naopak v základních či středních školách, ve vyšších odborných školách a na konzervatořích slouží počítače nejen pedagogům, ale i žákům a studentům ve výuce zaměřené na informační technologie a také jako doplňující učební pomůcka v ostatních předmětech.

Z pohledu jednotlivých stupňů škol jsou počítači nejlépe vybaveny vyšší odborné školy. Na 100 studentů zde v roce 2018 měli 52,2 počítače; na prvním stupni základních škol to bylo 19,1 počítače, na druhém 28,8 a na středních školách pak 25,7 počítače. Z čísel je patrné, že na prvním stupni žáci počítač ve výuce ještě tolik nepotřebují, předmět informatika je intenzivněji vyučován především na druhém stupni základních škol.

Počet počítačů na 100 studentů středních škol pak zřejmě snižuje fakt, že mezi střední školy jsou na jedné straně sice zařazena gymnázia či odborné

střední školy, kde jsou počítače intenzivně využívány, na druhé straně však také odborná učiliště, kdy na některých oborech nejsou pro výuku počítače takřka potřeba.

Mnoho učitelů podporuje rozvoj digitálních dovedností studentů, a proto jim dovolují pracovat při výuce s notebookem. Leckde si studenti nosí do školy laptopy namísto tradičních sešitů. Některé školy využívají při výuce tablety. Na nich je možné pracovat například s elektronickými interaktivními učebnicemi, dále se dají využít na psaní poznámek.

Přenosná zařízení však v českých školách tvoří pouze 26,5 % všech počítačů. Nejlépe jsou na tom základní školy (29 % všech počítačů na prvním stupni a 27,3 % na druhém stupni), nejhůře naopak vyšší odborné školy a konzervatoře (11,4 % všech počítačů na škole).

Z hlediska krajského rozložení tvoří přenosná zařízení největší podíl na celkovém množství počítačů v Karlovarském kraji (30,9 %), nejmenší naopak v Kraji Vysočina (pouze 22,8 %).

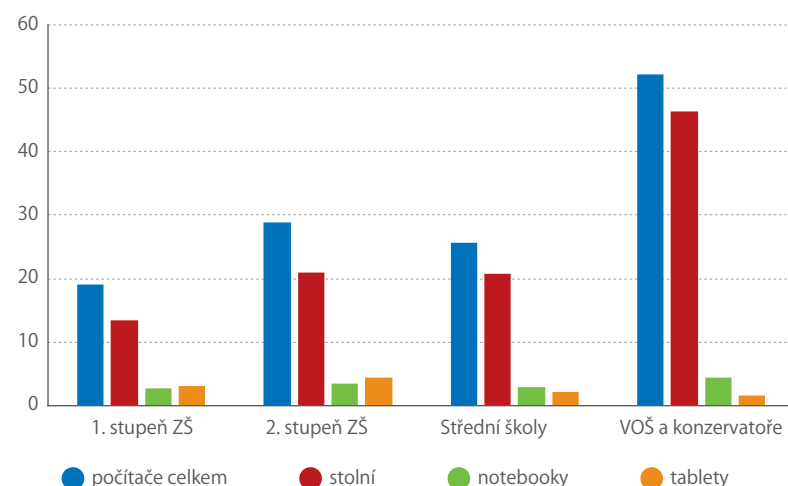
NEJVÍCE ZASTARALÉ JSOU STOLNÍ POČÍTAČE

Počet počítačů ve školách sice stále roste, otázkou ale je, jaká je kvalita těchto zařízení. Obecně se za zastaralé, a tím pádem rizikové z hlediska bezpečnosti považují počítače starší 7 let, nicméně již zařízení stará 3 až 4 roky začínají hardwarovou konfigurací zaostávat.

Podíl počítačů starších více než 10 let je na českých školách pouze 10%, avšak jen 20 % všech počítačů je mladších dvou let. Většina počítačů (74 %) byla pořízena před 3 až 9 lety. Jak lze očekávat, obecně nejstarší jsou stolní počítače, kdy 75 % z nich bylo pořízeno před 3 až 9 lety, a 8,6 % jich bylo dokonce starších deseti let.

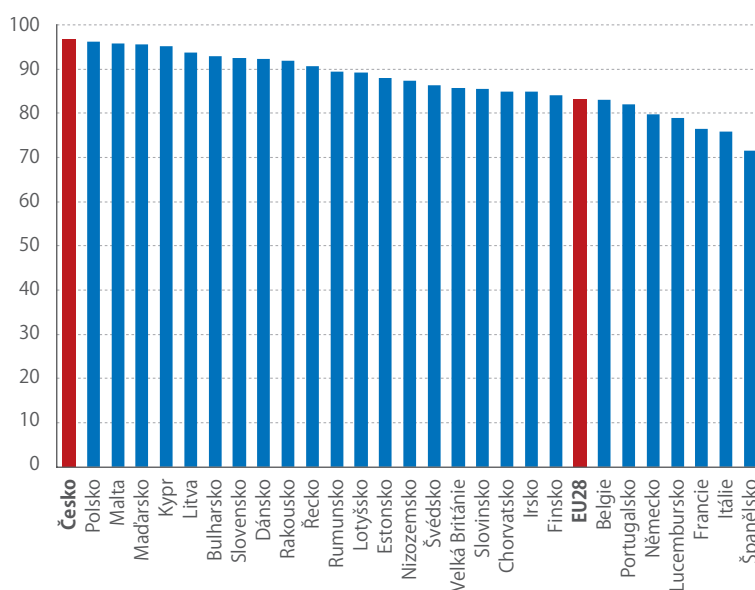
Stále častější je také požadavek, aby škola disponovala infrastrukturou, která umožní pedagogům přístup k internetu, ke školním agendám, síťovým úložištím apod. pomocí bezdrátových technologií.

POČET POČÍTAČŮ NA 100 ŽÁKŮ/STUDENTŮ NA JEDNOTLIVÝCH STUPNÍCH ŠKOL, 2018

Zdroj: MŠMT

PODÍL STUDENTŮ* V ZEMÍCH EU28 POUŽÍVAJÍCÍCH DENNĚ POČÍTAČ, 2017 (%)

*Pozn.: Podíl z uživatelů počítače – studenti, kteří počítač použili v posledních třech měsících.

Zdroj: Eurostat

Pokud je školské zařízení vybaveno bezdrátovou sítí, může být přístup poskytnut i žákům.

Z porovnání let 2015 a 2018 lze vidět, že se používání školních bezdrátových sítí v průběhu let zvýšilo průměrně o 10 procentních bodů. Nyní jsou tyto sítě k dispozici ve třech čtvrtinách škol (76 %) v celé ČR. Celkový počet škol, které využívají školní bezdrátovou síť, je nižší kvůli započtení mateřských škol, jež tyto technologie používají výrazně méně. Naopak na středních školách, VOŠ a konzervatořích je využívá více než 90 %.

INTERNETOVÉ SÍTĚ STÁLE OLÍBENĚJŠÍ

Vedle oficiálních webových stránek stále více škol využívá také uzavřené komunikační portály (tzv. intranetové sítě) dostupné pouze vymezenému okruhu uživatelů, zpravidla žákům a pracovníkům škol. Podíl škol, které provozují školní intranet, se od roku 2015 zvýšil o 9 procentních bodů na 23 %. Nejvíce škol se školním intranetem bylo v hl. m. Praze (33 %) a v Moravskoslezském kraji (27 %). V ostatních krajích se tato hodnota pohybovala mezi 18 a 25 %. Školní intranet je více využíván na vyšších vzdělávacích stupních. V roce 2018 byl dostupný v téměř dvou třetinách středních škol a na třech čtvrtinách vyšších odborných škol a konzervatořích.

V roce 2017 trávilo ve sledovaných zemích Evropské unie volný čas u počítače více než 90 % studentů, v Česku dokonce téměř všichni (99,4 %), přičemž průměr EU byl 95,7 %. Každý den nebo téměř každý den zasedlo v ČR k počítači 96,8 % studentů, což bylo nejvíce z celé Unie (průměr za EU28 byl 83,2 %), avšak například ve Španělsku denně používalo počítač jen 71,5 % studentů.

Česko je lyžařskou velmocí

Česko vyvezlo podle předběžných dat ČSÚ v roce 2018 více než dvakrát tolik lyží, snowboardů a dalšího vybavení pro zimní sporty, než kolik dovezlo. V evropském srovnání figuruje mezi prvními pěti zeměmi s nejvyšším exportem vybavení pro lyžařské disciplíny.

MILAN DEDERA

oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

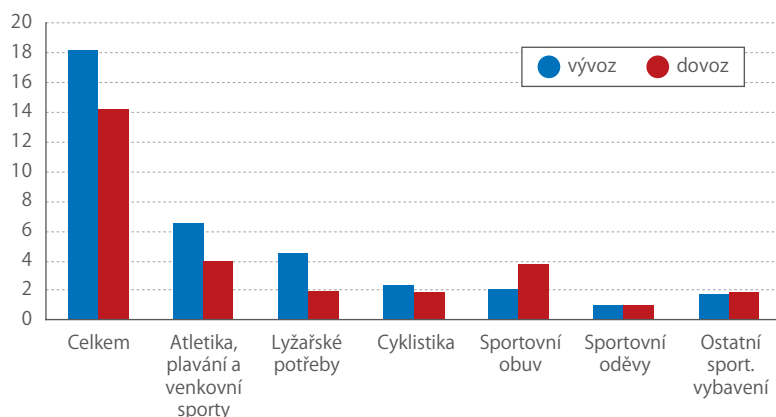

Sportovní potřeby vyrobené v Česku mají v zahraničí dobře zavedené jméno. V roce 2018 se podařilo vyvézt sportovní zboží v celkové hodnotě přes 18 mld. Kč, zatímco dovoz sportovních potřeb byl přibližně o čtyři miliardy nižší. Výrazný podíl na tomto výsledku měly lyžařské potřeby (lyže, běžky, snowboardy, vázání apod.), jejichž vývoz předčil dovoz o více než 2,5 mld. Kč. V obchodní bilanci sledovaných skupin sportovního zboží dosáhly nejvyššího kladného výsledku těsně za potřebami pro atletiku, plavání a venkovní sporty.

NEJVĚTŠÍ ZÁJEM BYL V ČESKU O VYBAVENÍ PRO ATLETIKU, PLAVÁNÍ A VENKOVNÍ SPORTY

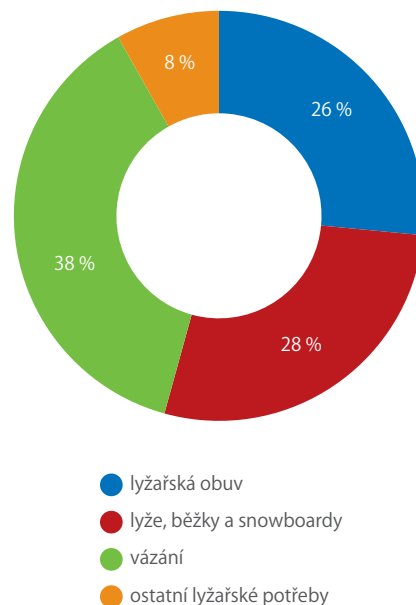
Sportovní zboží je možné v rámci kódů harmonizovaného systému Světové celní organizace rozdělit do několika skupin na základě shodných fyzických vlastností. Nejvíce se v roce 2018 dařilo vyvážet zboží určené pro atletiku, plavání a venkovní sporty, a to v objemu převyšujícím 6,5 mld. Kč. Stejně tak byl i v Česku největší zájem o tuto skupinu zboží. Hodnota tohoto dovezeného zboží dosáhla 4 mld. Kč. Velká poptávka byla po zahraniční sportovní obuvi – té se dovezlo

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD ČESKÉ REPUBLIKY SE ZBOŽÍM SPORTOVNÍHO CHARAKTERU V PŘESHRA NIČNÍM POJETÍ V ROCE 2018 (v mld. Kč)

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu, ČSÚ (předběžná data)

PODÍL JEDNOTLIVÝCH POLOŽEK NA CELKOVÉM VÝVOZU LYŽAŘSKÝCH POTŘEB Z ČESKÉ REPUBLIKY, 2018

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu, ČSÚ (předběžná data)

za 3,7 mld. Kč. Ze sledovaných skupin sportovního vybavení je třeba zmínit také potřeby pro cyklistiku a sportovní oděvy, které se na celkovém objemu exportu podílely 3,4 mld. Kč.

DLOUHOLETÁ TRADICE VÝROBY LYŽÍ

Ze sledované statistiky bohužel není možné určit, jaký podíl sportovního zboží tvořily české značky a jaký zahraniční vyrobené v Česku, nehledě na to, že v přeshraničním pojetí zahraničního obchodu může být zaznamenán také pouhý pohyb zboží jedné společnosti v rámci různých distribučních center. Jisté však je, že výroba lyžařského vybavení má v České republice dlouholetou tradici, a to zejména v Novém Městě na Moravě. Zde působí v současnosti největší český výrobce lyží, jenž zodpovídá za produkci značky Sporten a také nedávno obnovené značky Artis (ta zanikla po privatizaci státního podniku po roce 1989). Vedle toho u nás působí také výrobní podniky pro zahraniční značky (například výrobní podnik pro značku Head v Českých Budějovicích) a dále pak menší výrobci lyží a snowboardů (Lusti či LTB).

Z databáze zahraničního obchodu Českého statistického úřadu lze díky podrobnému členění

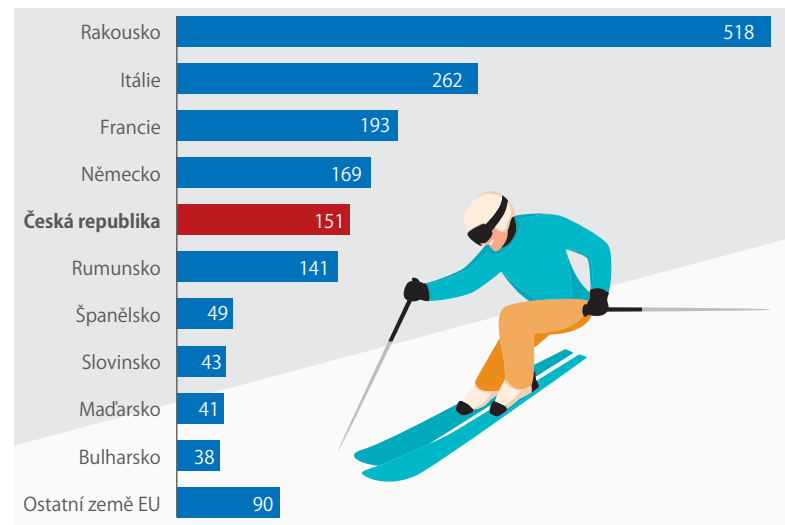
harmonizovaného systému získat údaje o tom, jaké konkrétní typy potřeb pro lyžování vyvezených z České republiky jdou v zahraničí nejvíce na odbyt. Překvapivě nejvyšší podíl na celkové hodnotě vyvezených lyžařských potřeb tvořila vázání na lyže a snowboardy (38 %). Podíl samotných lyží a snowboardů na celkovém exportu lyžařských potřeb byl o 10 procentních bodů nižší. Podobný podíl (27 %) připadl také na lyžařskou obuv. Ostatní lyžařské výrobky netvořily ani desetinový podíl celkového exportu potřeb pro lyžování.

ČESKÁ REPUBLIKA MEZI „ALPSKÝMI VELIKÁNY“

Výroba lyžařských potřeb pro zahraniční trhy je doménou několika málo zemí Evropské unie. Pět největších výrobců lyžařského vybavení, mezi které patří i Česká republika, se podílí 76 % na vývozu všech zemí EU (bez ohledu na to, zda se jedná o zahraniční obchod zemí EU mezi sebou nebo export do zemí mimo EU). Česká republika je tak ve vývozu lyžařského vybavení ve společnosti alpských lyžařských velmocí, jako jsou Rakousko, Itálie či Francie. S objemem vývozu dosahujícím v roce 2017 výše 151,1 mil. eur zaostává za sousedním Německem jen o necelých 19 mil. eur.

Největším exportérem lyžařského vybavení je Rakousko, které s vyvezeným zbožím v hodnotě 517,7 mil. eur předčilo v roce 2017 druhého největšího exportéra – Itálii – takřka o dvojnásobek.

CELKOVÁ HODNOTA EXPORTU LYŽAŘSKÝCH POTŘEB V ZEMÍCH EU^{*)}, 2017 (mil. eur)

^{*)} Pozn.: Údaje o zahraničním obchodě jsou uváděny v tzv. přeshraničním pojetí a sledují přechod zboží přes hranice, nikoliv faktickou změnu vlastnictví. Více údajů o metodice zahraničního obchodu je na www.czso.cz v příslušné sekci. Statistiky dále zachycují pouze údaje o zboží. Údaje o službách nejsou v potřebném členění k dispozici. Konkrétní kódy zboží (v tzv. harmonizovaném systému) přiřazené do jednotlivých skupin vycházejí z metodiky schválené pracovní skupinou Eurostat Sports Statistics v roce 2015. Podrobný seznam kódů zboží je ke stažení v sekci sociálních statistik databáze Eurostat.
Zdroj: Eurostat

Statistická knihovna

Hledáte statistické informace?
Navštivte knihovnu
a prodejnu ČSÚ.

55 650 svazků
odborné literatury

100 titulů
statistických periodik

Výdělek lékařů přesáhl 55 000

Mediánový výdělek lékařů v roce 2017 činil přes 55 000 Kč za měsíc, od roku 2012 se zvýšil o 9 000. U všeobecných sester a porodních asistentek byl ve stejném období nárůst o zhruba 7 000 na 31 500. Nejvíce, přes 35 000, vydělávaly sestry v Plzeňském kraji a v Praze, naopak nejméně ve Zlínském kraji.

JAN CIESLAR
tiskový mluvčí ČSÚ

V zaměstnaneckém poměru pracovalo v roce 2017 v tuzemském zdravotnictví 26 tis. lékařů, 21 tis. všeobecných sester a porodních asistentek se specializací a 58 tis. všeobecných sester a porodních asistentek bez specializace.

Mediánový výdělek lékařů dosáhl v roce 2017 částky 55 283 Kč, což byl více než dvojnásobek mediánu platů a mezd všech zaměstnanců v České republice, který činil 26 843 Kč. Při porovnávání výdělků lékařů s ostatními zaměstnanci je ovšem nutné brát v potaz, že všichni lékaři mají vysokoškolské vzdělání.

Z tohoto pohledu pak již nejsou mzdy lékařů tak výrazně nad průměrem a představují 146 % mediánu mezd všech zaměstnanců s magisterským či doktorským vzděláním.

VÝŠE VÝDĚLKŮ LÉKAŘŮ SE NAPŘÍČ REPUBLIKOU VÝRAZNĚ LIŠÍ

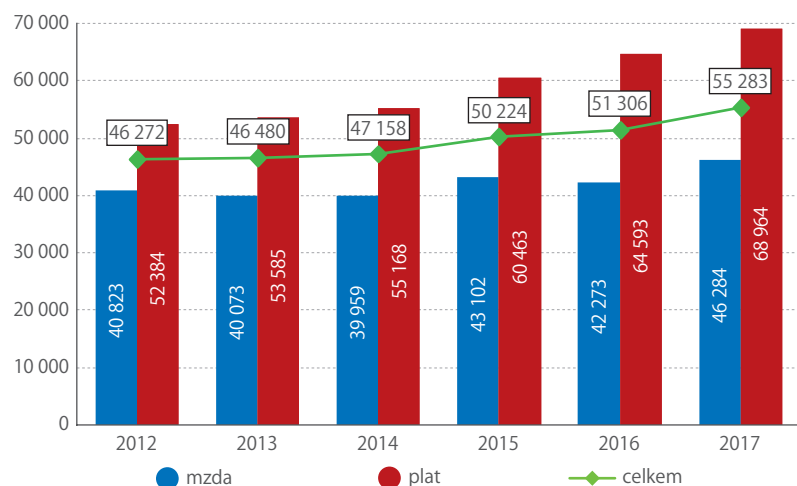
Nejvyšší medián mezd a platů nemají, na rozdíl od mnoha jiných profesí, lékaři v Praze, ale v Královéhradeckém kraji. V roce 2017 šlo o 63 200 Kč. Praha se dělí o druhé místo spolu s Moravskoslezským krajem, tam lékaři vydělávali 58 300. Na opačném konci žebříčku se umístili lékaři ve Středočeském kraji, kteří pobírali o zhruba 21 000 méně než jejich královéhradečtí kolegové.

Od roku 2012 vzrostl mediánový výdělek všeobecných sester a porodních asistentek o 7 000 Kč, v roce 2017 činil měsíčně 31 464. Všeobecné sestry tak vydělávaly 110 % mediánu mezd všech zaměstnaných žen s vyšším odborným nebo bakalářským vzděláním. Z hlediska regionální diference na tom byly nejlépe sestry v krajích Plzeňském a v hlavním městě Praze s mediánem mezd přes 35 000 Kč. Nejméně vydělávaly sestry ve Zlínském kraji s necelými 27 000.

Další informace naleznete v publikaci Českého statistického úřadu, která se nazývá Odměňování zdravotnických pracovníků. Ta byla zpracována na základě údajů Informačního systému o průměrném výděleku Ministerstva práce a sociálních věcí.

bit.ly/2PBVrv5

MEDIÁN MEZD A PLATŮ LÉKAŘŮ V LETECH 2012–2017 (Kč)

Zdroj: ČSÚ

Historie statistiky stávek

V roce 1918 proběhlo jen v důlních závodech na území Čech a Moravy téměř 150 stávek. V dalším roce jich bylo o zhruba polovinu méně. Doba jejich trvání obvykle nepřesáhla pět dní.

PAVEL HORTIG
odbor vnější
komunikace

V roce 1921 zveřejnil Státní úřad statistický (SÚS) první statistiky stávek v hornictví v letech 1918 a 1919 v časopise Československý statistický věstník. Statistika hornických stávek SÚS navazovala na zjišťování, která již od roku 1899 provádělo rakousko-uherské ministerstvo orby a poté říšské ministerstvo veřejných prací. Podkladem šetření byl podrobný výkaz se sedmnácti otázkami na hospodářské a sociální pozadí stávek, který vyplňovaly báňské úřady. Po vzniku nové republiky je báňské úřady předávaly československému ministerstvu veřejných prací, které je dále poskytl SÚS.

Československý statistický věstník uvádí, že rekordní počet stávek proběhl „... pod tlakem nesnesitelných poměrů hospodářských a sociálních“ v roce 1918. V roce 1918 se ze 104 197 zaměstnanců všech závodů a podniků do stávek zapojilo 65 120 osob. Na jednu stávku tehdy připadlo 443 stávkujících. V prvním poválečném roce 1919 statistiky registrovaly 80 stávek ve 243 závodech a 144 podnicích se 74 657 zaměstnanci, z nichž se do stávek zapojilo 48 633 osob. Na jednu stávku tehdy připadlo 608 stávkujících. Pokud se pracovní konflikt týkal více závodů jednoho podniku (majitele), byly stávky označeny za tzv. hromadné. V roce 1918 zaznamenal SÚS 22 % hromadných stávek, o rok později 15 %. Drtivá většina stávek se v letech 1918 a 1919 vyskytla v Čechách (93 % a 95 %), nejvíce v hnědouhelných dolech. V roce 1918 stávkovalo v průměru 50 až 80 % všech zaměstnanců závodů, v roce 1919 již 70 až 100 %.

Nejvíce jednotlivých stávek v obou letech proběhlo v závodech s 51 až 500 zaměstnanci, stávky v závodech s více než 2 000 zaměstnanci proběhly v roce 1918 jen dvě a pět v roce následujícím. Ve stejném roce byl v jedné stávce závod s více než 4 000 zaměstnanci, ve třech s více jak 5 000 dělníky. Přes 60 % stávkujících tvořili důlní zaměstnanci, více než

polovinu z nich havíři. V obou letech převažovali mezi stávkujícími muži nad ženami, a to v poměru 94 : 6. Dvě procenta tvořili v obou letech muži mladší 16 let a tři procenta ženy mladší 16 let.

DOBA TRVÁNÍ STÁVKY OBVYKLE NEPŘESÁHLA PĚT DNÍ

Přes 90 % protestů skončilo do pěti dnů, nejdelší stávka v roce 1919 trvala 20 dnů. Hlavními důvody byly snaha o zvýšení mezd a požadavek na zvýšení přídelu potravin. V roce 1918 bylo nespokojeno se mzdou 20 % stávkujících a 63 % jich požadovalo zlepšení zásobování. Jen ojediněle se pak stávkovalo kvůli zavedení ošacovacího příspěvku, z důvodu nespokojenosti s délkou pracovní doby a také na oslavu státního převratu dne 28. října 1918 (osm stávek).

V roce 1919 se stávkovalo ve 33 % z důvodu nespokojenosti se mzdou, v 31 % pro nedostatek potravin. Stávkovalo se také za odstoupení tehdejšího ministra pro výživu lidu Bohuslava Vrbenského nebo za větší přídělí uhlí.

Velký rozdíl byl ve sledovaném dvouletí v úspěšnosti stávek. Zatímco v roce 1918 mělo plný úspěch osm procent a částečný 37 % stávek, v roce 1919 jich bylo úspěšných 29 % a částečně 21 %.

JAKÉ POSTIHY HROZILY STÁVKUJÍCÍM ZAMĚSTNANCŮM?

Vzhledem k celkovému počtu stávek a zapojených účastníků nebyly nijak drakonické. V roce 1918 se různé druhy restrikcí dotkly celkem 267 osob. Z toho úředně předvedeno bylo 170 osob, do vazby putovalo 65 osob, jedna osoba byla odeslána tzv. postrkem do domovské obce, policejně byly odsouzeny čtyři osoby a soudně pak 27 osob. Celkem 57 stávkujících bylo propuštěno ze zaměstnání. Rok 1919 přinesl naprostý obrat, protože pouze dvě osoby byly vzaty do vazby a dvě z práce propuštěny.

STOLETÍ STATISTIKY

stoletistatistiky.cz

Pramen: Gustav Reif: Hornické stávky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku za léta 1918 a 1919, Československý statistický věstník, 1921

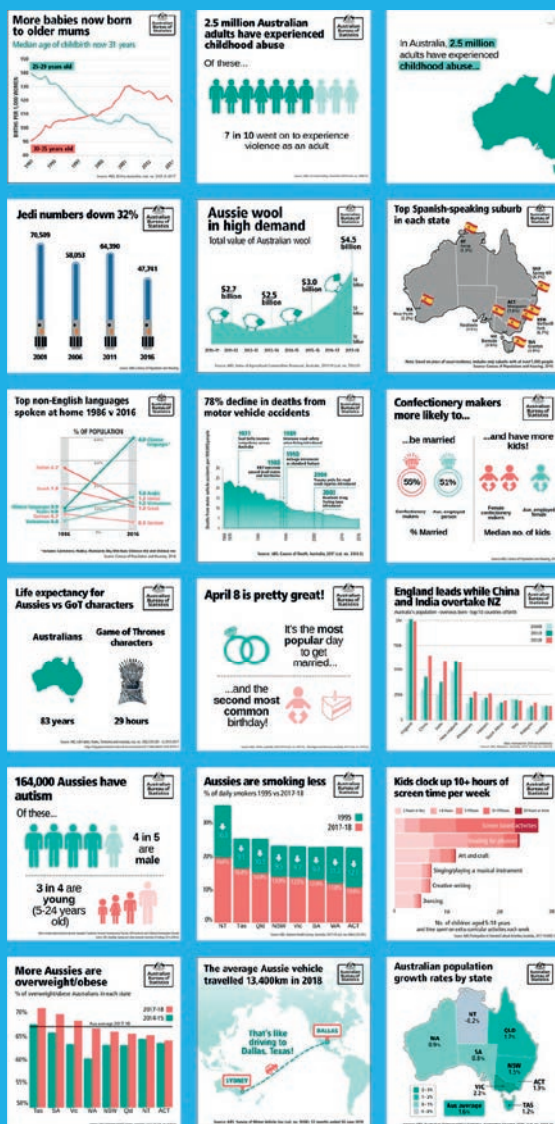

AUSTRALSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

ŽE JE AUSTRÁLIE PŘILÍŠ DALEKO? POMOCÍ JEDNODUCHÝCH INFOGRAFIK, KTERÉ AUSTRALSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD ZVEŘEJŇUJE NA SVÉM INSTAGRAMOVÉM ÚČTU, SE LZE O TAMNÍ SPOLEČNOSTI DOZVĚDĚT MNOHO ZAJÍMAVÉHO.

Čím je pro Australany mimořádný 8. duben? Je to nejoblíbenější den pro vstup do manželství a druhý nejčastější den z hlediska počtu narozených dětí. Kolik ujede za rok průměrný automobil? V roce 2018 to bylo 13,4 tis. km. To je stejná vzdálenost jako ze Sydney do Dallasu. Avšak ne všechny informace jsou radostné. Každý 50. obyvatel Austrálie se léčí s rakovinou a z nich třetina má rakovinu kůže.

absstats
 www.abs.gov.au

KRAJINY VYŠEHRADSKÉ SKUPINY: VYBRANÉ INDIKÁTORY UDRŽATELNÉHO ROZVOJA AGENDY 2030

PUBLIKACE PŘINÁŠÍ PROSTŘEDNICTVÍM VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ AGENDY 2030 POHLED NA POKROK, KTERÉHO DOSÁHLY ZEMĚ VISEGRÁDSKÉ SKUPINY. STATISTICKÉ ÚDAJE JSOU PREZENTOVANÉ S VYUŽITÍM VIZUALIZAČNÍCH PRVKŮ A KRÁTKÝCH ANALYTICKÝCH TEXTŮ.

Jednou z cílových oblastí je zdraví a kvalitní život. Ve srovnání s rokem 2017 se v Evropské unii střední délka života při narození zvýšila u mužů o 2,2 roku a u žen o 1,4 roku. Ve všech zemích V4 byl nárůst naděje dožití při narození ve sledovaném období vyšší, než činil průměr EU. Na Slovensku se mezi lety 2007 a 2016 zvýšila střední délka života při narození u mužů o 3,2 roku na 73,8 roku, u žen pak o 2,3 roku na 80,7 roku. Rozdíl ve střední délce života mužů a žen se pohyboval od 6,0 roku v Česku po 8,1 roku v Polsku.

bit.ly/2Vcyvnk

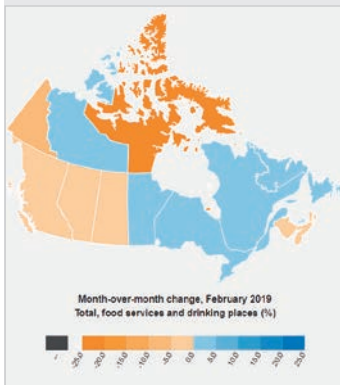
STATCAN:

KAM SI
V KANADĚ
ZAJÍT NA
NĚCO NA
ZUB

V KANADĚ BYLO NA KONCI
ÚNORA 2019 VÍCE NEŽ
6,1 MIL. MÍST, KDE BYLO
MOŽNÉ SE NAJÍST ČI SI DÁT
NĚCO K PITÍ. INTERAKTIVNÍ
INFOGRAFIKA PAK UKAZUJE
MEZIMĚSÍČNÍ ZMĚNY.

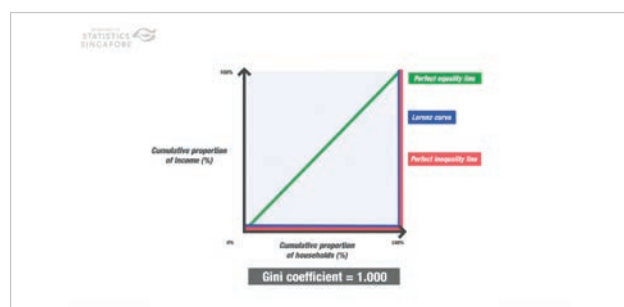
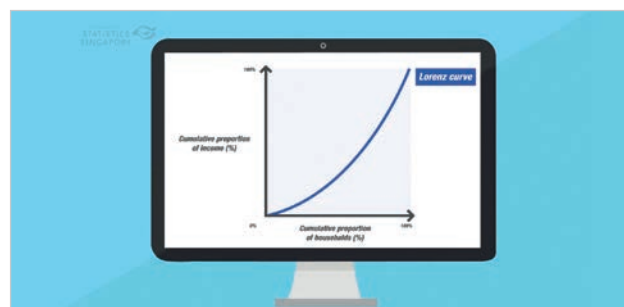
Časová řada začíná lednem 2014. Tehdy bylo v Kanadě evidováno 4,6 mil. restaurací či podniků rychlého občerstvení. Od té doby jejich počet stále roste, i když například v meziměsíčním srovnání za březen a duben 2018 došlo k úbytku o 120 tis. podniků. Jak ukazuje mapa, není počet podniků v Kanadě rozložen rovnoměrně. To souvisí s nerovnoměrným osídlením provincií.

bit.ly/2zeyG9l

SINGSTAT: CO JE TO GINIHO KOEFICIENT

STATISTICKÝ ÚŘAD SINGAPURU PRO SVĚ UŽIVATELE PŘIPRAVUJE SÉRII VIDEÍ, V NICHŽ VYSVĚTLUJE RŮZNÉ POJMY, KTERÉ STATISTICI POUŽÍVAJÍ. JEDEN Z PRVNÍCH DÍLŮ JE VĚNOVÁN GINIHO KOEFICIENTU.

Giniho koeficient je číselná charakteristika diverzifikace. Uplatňuje se v ekonomii, kde poměřuje rovnost bohatství mezi jednotlivci na stupnici od 0 do 1. Giniho koeficient představuje číselné vyjádření odklonu Lorenzovy křivky (té se věnuje jiný díl) od křivky dokonalého rozdělení důchodů. Čím je hodnota blíže k 0, tím se rozdělení důchodů domácností blíží absolutně rovnostářskému, což znamená, že v důchodech nejsou příliš velké rozdíly. Jestliže by ve společnosti bylo dokonalé rozdělení důchodů, byla by plocha mezi

Lorenzovou křivkou a křivkou dokonalé rovnosti nulová a Giniho koeficient by se rovnal 0. Koeficient blíží se k hodnotě 1 by poukazyval na stav absolutní nerovnosti. Společnost s vyšším Giniho indexem je charakteristická velkými

rozdíly v příjmech. V případě absolutní nerovnosti, tj. kdyby všichni důchod měl nejbohatší jednotlivce, by hodnota Giniho koeficientu byla rovna 1.

bit.ly/2VZ0RWE

ISTAT: JAKÉ JSOU ITALSKÉ DĚTI? ČEMU SE VĚNUJÍ A CO JE BAVÍ?

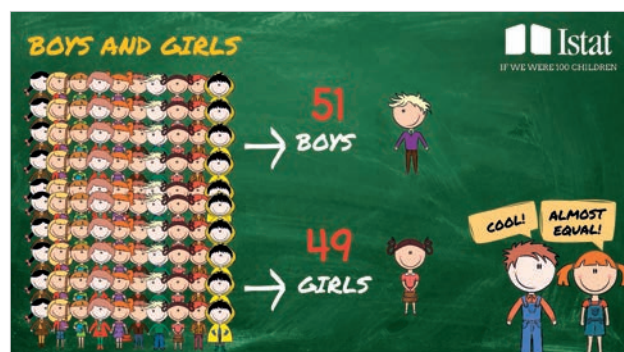
ITALSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD UVEŘEJNIL NA YOUTUBE ANIMOVANÉ VIDEO, ZE KTERÉHO VYPLÝVÁ, JAKÉ JSOU ITALSKÉ DĚTI VE VĚKU 0 AŽ 14 LET. SPOT O DÉLCE NECELÉ 1,5 MINUTY JE DOPLNĚN PSANÝM ANGLICKÝM KOMENTÁŘEM.

Nikterak nepřekvapí, že mezi stem italských dětí najdeme 49 dívek a 51 chlapců. Ale kolik z nich jsou cizinci? A jak často sportují? Jaké jsou jejich oblíbené sporty? Chodí děti vůbec ještě do kina, nebo

sledují filmy pouze na internetu? A co knihy? Převažují mezi dětmi čtenáři, kteří vezmou aspoň občas do ruky tištěnou knihu, nebo už italské

děti nečtou? Na tyto a další otázky odpovídají pohyblivé kreslené postavičky.

bit.ly/2YkMjOz

Česká republika v mezinárodním srovnání

Vydavatel: Český statistický úřad

Zajímavé srovnání států Evropské unie i dalších zemí Evropy či světa naleznete v nové publikaci, kterou nedávno vydal ČSÚ. Mapuje celkem 13 oblastí zaměřených především na demografická, sociální a ekonomická témata.

V roce 2018 byla Česká republika 11. nejlidnatější zemí Evropské unie, rozlohou zaujímala 15. pozici, hustotou obyvatelstva na kilometr čtvereční pak byla osmá.

Míra ekonomické aktivity mužů ve věku 25–64 let byla v roce 2017 na úrovni 90,8 %, což Českou republiku řadilo na druhé místo za Švédsko (91,3 %). Míra ekonomické aktivity žen ve věku 25–64 let se hodnotou 75,7 % pohybovala na úrovni unijního průměru, který činil 73,3 %.

V roce 2016 připadalo v České republice na jednoho praktikujícího zubního lékaře 1 328 obyvatel. Přitom na Maltě to bylo 2 128 osob a ve Velké Británii 1 881 obyvatel. Na předních místech pomyslného žebříčku se nacházely Bulharsko s 890 osobami a Kypr, kde na jednoho zubaře připadalo 965 obyvatel.

Rekreace a kultura se na celkových spotřebních vydáních českých domácností podílely 8,9 %, což bylo nepatrně více, než kolik činil průměr všech států Evropské unie (8,5 %). Mezi země s nejvyšším

podílem těchto výdajů patřily severské státy, a to Dánsko (11,4 %), Švédsko (11,1 %) a Finsko (10,5 %). Naopak domácnosti v Řecku vynakládaly na rekreaci a kulturu pouze 4,5 %.

KLESÁ POČET OBĚTÍ DOPRAVNÍCH NEHOD

Od roku 1995 v České republice klesá počet obětí dopravních nehod v silniční dopravě. V roce 2016 bylo usmrceno 611 osob, přičemž ještě v roce 1995 zemřelo následkem dopravních nehod celkem 1 588 osob. Absolutně nejvíce obětí dopravních nehod bylo zaznamenáno ve Francii, naopak nejméně na Maltě.

Podíl vývozu do zemí EU28 na celkovém vývozu České republiky byl v roce 2017 na úrovni 83,9 %, což ji řadilo na třetí příčku za první Slovensko s podílem 85,7 % a Lucembursko (84,2 %). V podílu dovozu (78,0 %) ze zemí EU28 na celkovém dovozu se Česká republika umístila na pátém místě. Dostala se tak nad průměr Evropské unie, který představoval 63,9 %.

Česká republika se s 344 kg vyprodukovaného komunálního odpadu na osobu a rok řadila mezi země Evropské unie s nejnižší produkcí. V roce 2017 se umístila na třetím místě za Rumunskem (272 kg) a Polskem (315 kg). Na opačné straně se nacházely Dánsko (781 kg) a Kypr (637 kg). Evropský průměr činil 487 kg.

 bit.ly/2D1Ujct

PUBLIKACE ČSÚ

www.czso.cz
objednavky@czso.cz

 tištěná

 on-line

Věkové složení a pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji (2018)

Publikace přináší údaje o věkové struktuře, pohybu a věkovém složení obyvatel Jihomoravského kraje, jeho okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a obcí ke dni 31. prosince 2018.

Úmrtnostní tabulky za ČR, regiony soudržnosti a kraje (2017–2018)

Titul obsahuje podrobné úmrtnostní tabulky podle pohlaví. S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou tabulky za regiony soudržnosti a kraje zpracovány za dvouleté období.

Česká republika od roku 1989 v číslech (2018)

Kdo má zájem podívat se na dlouhodobé časové řady vývoje vybraných ukazatelů ve 14 odvětvích, bude příjemně potěšen. Publikace je doplněna o animované grafy.

Výsledky účtu kultury (2017)

Výdaje na kulturu jak z hlediska zdrojů, tak i oblastí (sfér) kultury a poskytovatelů kulturních služeb. Maticově uspořádané tabulky jsou spolu s odhadem makroekonomických ukazatelů v kultuře hlavním výstupem účtu.

SPOTŘEBA VYBRANÝCH ROPNÝCH PRODUKTŮ A ZEMNÍ PLYN (2010–2017)

Vydavatel: Český statistický úřad

Publikace obsahuje výsledky šetření z oblasti výroby a obchodu s ropou, ropnými produkty a zemním plynem v České republice.

bit.ly/2LK8wEy

PŘÍJMY A ŽIVOTNÍ PODMÍNKY DOMÁCNOSTÍ (2018)

Vydavatel: Český statistický úřad

Titul předkládá údaje ze statistického zjišťování Životní podmínky 2018. Tentokrát šetření obsahovalo modul na životní pohodu a spokojenost.

bit.ly/2Yyr2kW

NEPŘÍMÁ VEŘEJNÁ PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE V ČESKÉ REPUBLICE (2017)

Vydavatel: Český statistický úřad

Publikace shrnuje hlavní výsledky ročního zpracování administrativních údajů o nepřímé (daňové) veřejné podpoře výzkumu a vývoje v ČR.

bit.ly/2HpKZ6v

Ekonomické výsledky peněžních institucí (bankovních i nebankovních) (2015–2017)

Titul přináší údaje o zaměstnanosti a mzdách, o stavech a meziročním pohybu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Stav a pohyb obyvatelstva v ČR (1. Q 2019)

Publikace předkládá předběžné výsledky přirozeného a mechanického pohybu obyvatelstva v České republice od počátku roku 2019.

Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy (1. Q 2019)

V titulu naleznete údaje o evidenčním počtu zaměstnanců, mzdových prostředcích a průměrných mzdách v národním hospodářství v členění podle odvětví, území, sektorů a velikosti.

Čísla z první ruky – Praha (2018)

Propagační brožura obsahuje první dostupné statistické údaje za Prahu, její správní obvody a městské části za rok 2018.

Lesnictví (2018)

Publikace přináší hlavní ukazatele lesnické činnosti subjektů hospodařících v lesnictví v roce 2018 a ekonomické výsledky za rok 2017.

KALENDÁŘ: RYCHLÉ INFORMACE

ČERVEN 2019

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

4 ÚT

Průměrné mzdy (1. Q 2019)

5 ST

Maloobchod (4/2019)

6 ČT

Průmysl (4/2019)
Stavebnictví (4/2019)
Zahraniční obchod (4/2019)

11 ÚT

Indexy spotřebitelských cen – inflace (5/2019)
Indexy cen vývozu a dovozu (4/2019)

12 ST

Pohyb obyvatelstva (1. Q 2019)

17 PO

Indexy cen výrobců (5/2019)

24 PO

Konjunkturální průzkum (6/2019)

28 PÁ

Čtvrtletní sektorové účty (1. Q 2019)

Dva pohledy na výdaje na zdraví

Statistika nabízí plejádu ukazatelů, za nimiž stojí rozsáhlá metodika. Orientace ve statistických ukazatelích, natož v jejich metodice, je pro uživatele často velmi obtížná. Obzvláště pokud vyprávějí odlišný příběh, ale první dojem naznačuje, že vypovídají o jednom ekonomickém jevu. Podívejme se dnes na jednu z těchto oblastí, kterou jsou široce diskutované výdaje na zdravotnictví.

VÁCLAV RYBÁČEK

ředitel sekce makroekonomických statistik

Kolik výdajů jde v České republice na zdravotnictví? Český statistický úřad publikuje v této oblasti několik výstupů – především tzv. Souhrnné zdravotnické účty a výdaje vládních institucí (COFOG) v pojetí národního účetnictví. Podle metodiky COFOG, jak ukazuje graf, činil v roce 2017 objem výdajů vládních institucí na zdravotní péči v České republice 7,5 % hrubého domácího produktu (HDP), což bylo o 0,5 procentního bodu více než v Evropské unii jako celku (7,0 %). Ve srovnání se sousedními zeměmi vykazovalo vyšší podíl pouze Rakousko (8,2 %), nejméně Polsko (4,7 %). V Německu a na Slovensku dosáhl podíl stejných hodnot (obě země shodně po 7,1 %).

Statistika COFOG tak zachycuje výdaje jednoho z klíčových zdrojů financování zdravotní péče, tedy veřejných rozpočtů. Ty ovšem nepředstavují jediný zdroj, z něhož je zdravotní péče financována. Z tohoto pohledu ucelenější obraz podávají souhrnné zdravotnické účty (SHA), které zachycují i výdaje na zdravotnictví ze zdrojů soukromých – ať už se jedná o výdaje domácností v roli pacientů, tak o výdaje

neziskových institucí; patří sem i závodní preventivní péče či soukromé zdravotní pojištění.

Podle údajů mezinárodních institucí (Eurostat, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD) o souhrnných zdravotnických účtech činily v roce 2017 v České republice výdaje na zdraví 7,1 % HDP. To bylo méně než podle klasifikace COFOG a na srovnatelné úrovni jako v případě Polska (6,7 %) či Slovenska (7,1 %), zatímco zhruba o 3 až 4 procentní body méně než v Rakousku (10,3 %) či v Německu (11,3 %). Celkově jsou výdaje v České republice podle metodiky SHA pod průměrem zemí Evropské unie – podává nám tedy obraz odlišný od toho, co nabízí statistika COFOG. Konceptuální rozdíly si tak zaslouží bližší komentář.

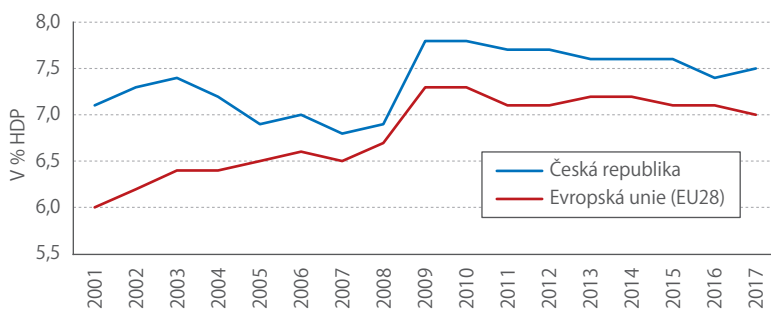
METODICKÉ ROZDÍLY JSOU ZÁSADNÍ

Prvním významným rozdílem mezi oběma sadami ukazatelů je vymezení agregátů celkových výdajů, neboť statistika COFOG pokrývá i výdaje, které s poskytnutím zdravotní péče souvisejí nepřímo. Jsou zde zahrnuty veškeré výdaje veřejných nemocnic včetně daní, úroků či veškerých investic bez ohledu na skutečnost, zda jde o zdravotnický přístroj či nikoli. Statistika COFOG v třídě „zdraví“ dále započítává většinu nákladů ústředních orgánů státní správy věnujících se otázce zdraví, opět včetně například výdajů na pořízení budov, dopravních prostředků, softwaru či služeb kolektivní spotřeby, jež se vztahují ke zdraví občanů.

Druhou klíčovou odlišností je již zmíněné pokrytí zdrojů financování, kdy statistika zdravotnických účtů zachycuje i objem soukromých výdajů. To současně implikuje, že při srovnávání výdajů vládních institucí (podle COFOG) napříč zeměmi je nutné brát v potaz možné odlišnosti ve způsobech financování zdravotní péče, tedy míru zapojení soukromých zdrojů. Odlišné pokrytí co do zdrojů financování se odráží v odlišných zdrojích dat. Zatímco statistika COFOG je postavena výhradně na administrativních zdrojích dat poskytovaných vládními institucemi, statistika SHA využívá širší spektrum datových zdrojů, které zahrnují i výše uvedené soukromé výdaje.

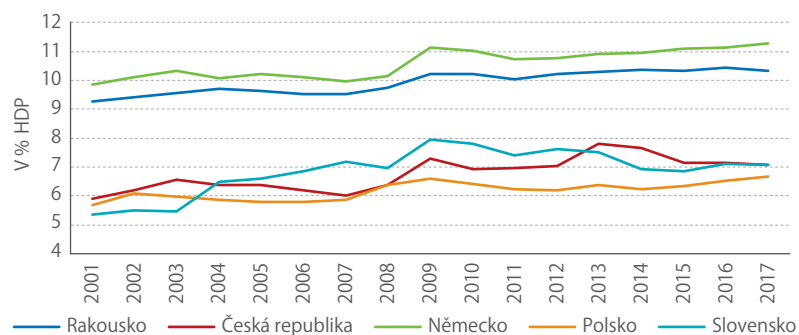
Obě statistické sady se tak metodologicky liší jak co do úplnosti pokrytí zdrojů financování zdraví, tak co do vymezení výdajů samotných. Uvědomění si těchto metodických rozdílů je samozřejmě klíčové při analýzách financování zdravotnictví a interpretaci uvedených dat.

VÝDAJE VLÁDNÍCH INSTITUCÍ V OBLASTI ZDRAVÍ, COFOG, 2001–2017

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

BĚŽNÉ VÝDAJE NA ZDRAVÍ PODLE METODIKY SHA, 2001–2017

Zdroj: ČSÚ, OECD

O složitém jednoduše

Přečtěte si publikaci o statistice,
které se není třeba bát

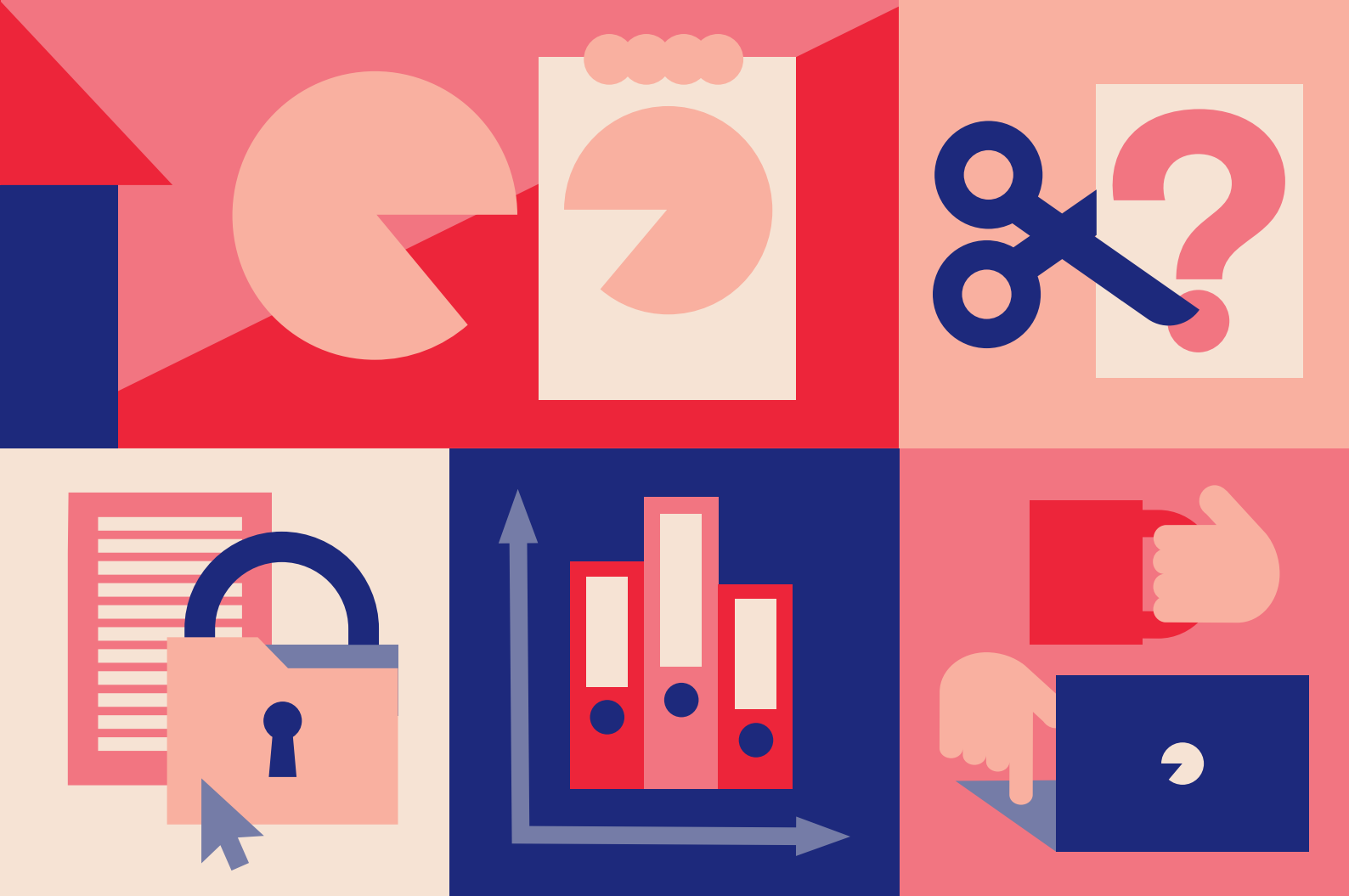

elektronická verze
www.czso.cz/nebojtesestatistiky

tištěná verze
objednavky@czso.cz

Hlavní principy Sčítání 2021

On-line sběr dat

- možnost se jednoduše sečíst z pohodlí domova
- z počítače, mobilu, tabletu
- bez nutnosti komunikace s úředníky

Využití všech již dostupných údajů

- aktivní spolupráce s ministerstvy a úřady
- propojení existujících databází státní správy
- snížení administrativní zátěže obyvatel

Méně otázek

- snížení počtu vyplňovaných údajů o polovinu
- rychlejší vyplnění dotazníku
- nebudeme se ptát např. na majetek, zdraví nebo víru

Unikátní data pro všechny

- výsledky za celou populaci v maximálním územním detailu
- široká možnost využití pro obce, stát, firmy a občany
- zdarma pro každého

Důsledná ochrana údajů

- maximální ochrana získaných dat
- zpracování pouze anonymních údajů
- zveřejňování výsledků bez vztahu ke konkrétní osobě